2011 ÅRSMELDING OG REKNESKAP

ROGALAND BONDELAG

TA DET RETTE VALGET!
• 2% etableringsrabatt i 2 år
• Webrabatt ved handel på www.fkra.no – lett som bare det!
• Ta del i fordelene med "Min side" på www.fkra.no
• Kvantumsrabatt for kraftfôr i bulk, småsekk og storsekk
• Kvantumsrabatt for gjødsel
• Bestillingsrabatt pr. ordre
• Årskvantumsrabatt
• Årlig bonusutbetaling ved overskudd
• Gratis abonnement på Bondevennen i 1 år til nye brukere
• Gratis råd og veiledning fra våre konsulenter
Betingelsene gjelder ved kjøp av tonnvarer
FK
Felleskjøpet Rogaland Agder
www.fkra.no

Innhald

Årsmøtet – 2011 4
Styret og utval til Rogaland Bondelag – 2011 10
Næringspolitiske saker 12
Organisasjonssaker 26
Andre saker 32
Arbeidet i utvala 36
Leiarane i lokallaga 45
Rekneskapen 2011 46
Medlemsoversikt 47

Tekst til framsidebiletet:
Bak få venstre:
Bente Gro Slettebø, Svein R Gjedrem, Svein Roald Tengesdal, Stein Pettersen, Solveig Ege Tengesdal, Anne Siri Høiland, Olaug Bollestad, Marthon Skårland, Ole Johan Vierdal
Framme frå venstre:
Gudmund Helland, Arnstein Gilje, Kjell Anders Heskestad, Kåre Søyland

JURIDISK BISTAND FOR LANDBRUKET
odelsrett, ekspropriasjon, skjønn, fast eiendoms rettsforhold, arv/skifte, generasjonsoverdragelser for øvrig alminnelig praksis

HAVER Advokatfirma ANS er totalleverandør av forretningsjuridiske tjenester til næringsliv, kommuner, offentlige etater og privatpersoner. Vi er et av regionens fremste på fast eiendom og prosedyre. Firmaet har i dag til sammen 24 medarbeidere, hvorav 16 advokater og advokatfullmektiger.

Vi har kontorer i Stavanger og på Bryne, men påtar oss oppdrag fra hele landet. Firmaet er med i Advocatia – Norwegian Law Alliance – som er et landsdekkende advokatsamarbeid mellom åtte selvstendige advokatfirma med totalt ca 150 advokater.

HAVER Advokatfirma ANS*
STAVANGER: Forusbeen 78, 4033 Stavanger. Telefon: 51 55 44 10. Faks: 51 55 44 11
BRYNE: Postboks 443, 4349 Bryne. Besøksadresse: Øgårdsbakken 3, 4340 Bryne. Telefon: 51 77 00 50. Faks: 51 77 00 51
E-post: post@haver.no | **www.haver.no**

Tor Haver | Endre Skjørestad | Anders Storaker | Toralf Haver | Carl Aasland Jerstad | Magnus Jonsbråten | Ellen Cecilie Mostad | Sindre Oftedal
Sven Anders S. Drangsholt | Kjersti Lunde | Elisabeth Nygård | Tom Kalsås | Bjarne Bekkeheien | Erik Bergslien | Inger Lise Hegre | Tore Tøsse Notøy

HAVER

Frå styret:

2011 eit spennande år ?

På mange måter ja, men det var av andre ting enn å vente på bebudet presentasjon av ny landbruksmelding som gjorde det.

Rogaland bondelag startet bondelagsåret med en budstikkestafett gjennom fylket. To budstikker startet sin ferd i Haugesund, ei budstikke tok indreveien gjennom Ryfylke og den andre tok ytreveien over Jæren. De to budstikkene møttes igjen i Bjerkreim, hvorfra de tok veien videre til Oslo. Om det bare var budstikkestafetten som inspirerte Bjerkreimsordfører Marton Skårland til å føre i pennen det som siden er blitt kalt "ordførerbrevet" skal være usagt. Kombinasjonen av dette brevet som ble undertegnet av nærmest alle ordførerne i Rogaland og bondelagets budstikke fikk en solid omtale i media. Dermed var målet med budstikkestafetten innfridd fra Rogalands del, og overleveringa av budstikker fra hele landet til Stortingspresidenten i Oslo fikk og god mediaomtale. Om budstikkestafetten ga uttelling i jordbruksforhandlingene vil vi aldri kunne gi et sikkert svar på.

Arbeidsområda som styret har vært gjennom har stort sett fulgt arbeidsplanen. Vi hadde et ønske om et større engasjement fra lokallaga i forbindelse med jordbruksforhandlingene, og om avtalen var god nok til å bli underskrevet. Undertegninga førte i alle fall til at et av fylkets største lokallagsstyre kollektivt meldte seg ut av Norges bondelag. Sterkere går det ikkje an å vise sin misnøye på at avtalen ble inngått. Det viser og bondelaget styrke at hele det aktuelle styret har meldt seg inn igjen, og at de ble gjenvalgt på sitt årsmøte.

2011 var valgår for kommune og fylkesting, og det kan nok tenkes at budstikkene og ikkje minst "ordførerbrevet" påvirket valget. Valgte leder i Rogaland bondelag ble valgt til ordfører i sin kommune, og så seg nødt til å trekke seg som bondelagsleder. Derfor står eg her i dag.

Utvikling og tilrettelegging med kompentanseheving for heile landbruket er og en sak som vi har arbeidet med og blant annet er det satt i gang et prosjekt på trainee ordning i landbruket. Regionalplan for landbruk i Rogaland er og et arbeid Rogaland bondelag har brukt mye tid på, og vi vil si oss vel fornøyd med Fylkeskommunens vedtak av denne planen. Den gir grunnlag for et godt samarbeid med fylkespolitikerne sett fra vår side, så får vi håpe det er gjensidig. Vi får i den anledning og ta med at "Fylkesdelplan for arealplanlegging og langsiktig byutvikling på Jæren" som er til revidering i fylkeskommunen, vil sende like positive signaler til oss. Jordvernsaken er brennaktuell i dag. Det er derfor med glede vi kan melde at Rogaland bondelag i disse dager inngår avtale med en resursperson som skal arbeide med arealforvaltning og også hjelpe lokallaga med en av deres største utfordringer med uttalelser til kommunale arealplaner og oppfølging av disse.

Revidering av gjødselforskrifter, spreieareal og innføring av vassdirektivet er og en sak som kan ha minst like konsekvenser for matfylket Rogaland. Her er vi og her må vi være på vakt. HMS arbeid på gården ser og ut til å gi positive resultater, men må ikkje nedprioriteres av den grunn. 0-visjonen gjelder selvfølgelig fortsatt.

Bondelagets deltakelse i samfunnsdebatten kan og vil aldri bli vurdert høgt nok. Som bonde forvalter vi den største og viktigste resursen i landet, ja ikkje bare i landet, hele verden er vel best dekkende. Mat og matproduksjon er det største maktmidlet som finnes i hele verden, derfor er det helt avgjørende at bondelaget deltar i alle tenkelige arenaer der temaet kan påvirke muligheten for framtidig matproduksjon. Det gjelder og landbruksbasert næringsutvikling. Ny strategiplan for Rogaland bondelag er vedtatt og på plass.

Biogass-produksjon er og et prosjekt som har krevd arbeidsinnsats, og selv om det er vedtatt en egen Stortingsmelding om biogass-produksjon er det ingen signaler om midler til dette i landbruksmeldinga eller i andre forpliktende dokumenter. Vi kan bare håpe på at det kommer, og at midlene er "friske". Hvis ikkje vil biogass-produksjon aldri bli noe annet enn en ny utgiftspost for landbruket.

Tollvernet er nærmest helt oppbrukt hvis ikkje myndighetene nytter muligheten til å velge mellom krone og prosenttoll for å få best mulig tollvern, slik som det er full annledning til å gjøre.

Så er det på tide til å kommentere landbruksmeldinga. Den kom nå helt på slutten året og den er ikkje vedtatt av Stortinget enda. Vi må allikevel anta at den blir vedtatt tilnærmet slik den foreligger, så lenge det er en flertallsregjering som fremmer den. For Rogalandsbonden er den et signal om at det er resten av landet som blir prioritert. Et produksjonsmål om å følge folketilveksten i landet er bra, selv om det etter den såkalte smørkrisen ville vært et politisk selvmål å ikkje ha et slikt mål. Men det er nødvendig å ha økonomi i den enkelte produksjon for å kunne produsere over tid. Når landbruksmeldinga helt klart signaliserer at Landbruk- og Matdepartementet skal vurdere soneinndelingen for ulike støtteordninger og at Rogaland ikkje skal styrkes på driftstilskudd så vil det tilsi at Rogalandsbonden skal fratas inntekt. Dette er en direkte trussel mot matfylket Rogaland som vi må bruke all vår energi og kløkt på å forhindre.

Helt til slutt, 2012 er FNs internasjonale samvirkeår. For Rogaland er det faktisk viktigere enn noen gang. Målet er det samme som det alltid har vært:

Å sikre bonden hans rettmessige del av verdiskapingen. Vi må ikkje falle i den fellen å tro at andre enn oss selv vil passe på våre interesser!

Rogaland bondelag ønsker alle våre medlemmer og andre kontakter et godt år og ser fram til et spennende og aktivt år.

VIERDAL ADVOKATFIRMA AS

TELEFON 51 91 75 00

BERGELANDSGATA 13, POSTBOKS 719, 4003 STAVANGER, TELEFAKS 51 91 75 01
e-post: kontoret @vierdal.no www.vierdal.no

• FAST EIENDOM • ODELSRETT • SKATTERETT • ARV/GENERASJONSSKIFTE
•SKIFTEOPPGJØR • EKSPROPRIASJON/SKJØNN • ERSTATNINGER
•GJELDSFORHANDLING

ALMINNELIG PRAKSIS.

ADV. KÅRE VIERDAL, ADV. PAUL AAKRE, ADV. FREDRIK BIE, ADV. FLEMMING M. KARLSEN, ADV. EDLE ENDRESEN,
ADV. HEGE OFTEDAL, ADV. RAGNHILD PEDERSEN, ADV. KRISTIN FJELD-EIKEN
ADV. FLM. DAG JOSEF FOSS ALSVIK, ADV. FLM. HELEN BERGESEN, ADV. FLM. GUNNAR STOKKE

Din advokatkontakt i Nord-Rogaland

ADVOKATENE
VIKSE, HAUGLAND, BERGE OG BACHMANN
MEDLEMMER AV DEN NORSKE ADVOKATFORENING - KONTORFELLESSKAP

Sørhauggt. 77, (Markedet 5. etg.) Boks 10, 5501 Haugesund
www.advokateneimarkedet.no - Telefax: 52 70 87 66

Landbruksjus, (fast eiendoms rettsforhold, odelsrett, konsesjonslov, tomtefeste, ekspropriasjons- og bygningsrett, m.m.), arve- og skifterett, erstatnings- og forsikringsrett, gjeldsforhandlinger og alminnelig praksis.

Advokat Bjørn O. Vikse
Tlf.: 52 70 87 50
Mobil: 950 42 999
vikse@advokateneimarkedet.no

Advokat Jens Otto Haugland
Møterett for Høyesterett
Tlf.: 52 70 87 55
Mobil: 901 24 723
haugland@advokateneimarkedet.no

Advokat Ole Johan Berge
Tlf.: 52 70 87 60
Mobil: 917 96 357
berge@advokateneimarkedet.no

Advokat Trond Jarle Bachmann
Tlf.: 52 70 87 57
Mobil: 916 77 877
bachmann@advokateneimarkedet.no

Årsmøtet 2011

Årsmøtet vart halde på Rica Maritim Hotel, Haugesund 11. og 12. mars 2011. Ordstyrar var Arna Høyland, Nærbø.

Deltakarliste

Det møtte 76 utsendingar frå 37 lokallag, seks frå styret, fire medlemmer av årsmøtet til Norges Bondelag i tillegg til dei som møtte på anna grunnlag, to frå Rogaland Bygdekvinnelag, to frå Rogaland Bygdeungdomslag og møteleiaren – totalt 91 røysteføre. I frå Norges Bondelag deltok første nestleiar Berit Hundåla, Nordland. I tillegg var det fleire gjester.

Godkjenning av innkalling og sakliste

Fylkesleiar Ole Johan Vierdal ønska årsmøteutsendingar, æresmedlemmer og gjester velkomne og gav ordet til ordstyraren. Arna Høyland refererte innkallinga og saklista for årsmøtet. Ingen hadde merknadar og ho erkjente årsmøtet som lovleg sett og gjorde det ope for presse og gjester, men med høve til å lukka årsmøtet dersom saker skulle tilseia det.

Til å skriva under møteboka saman med ordstyraren, vart Gunn Marit Svihus, Sandnes og Ole Martin Eikeland, Suldal valde.

Møteleiaren las opp minneord om tidlegare fylkesleiar Torleif Gaute Hognestad som gjekk bort 2. november 2010.

Leiars tale

I talen sin trekte leiaren opp mange element og tok innleiingsvis opp arbeidet med ny landbruksmelding regjeringa arbeider med og som ein ventar vert lagt fram før sommaren. Han understreka at skal næringa overleve må me få til ei rekruttering av nye unge bønder som vil driva norsk landbruk inn i framtida. - Eit av dei virkemidla som kan nyttast her er investeringsmidlar understreka han. Det vil halde byggekostnadane nede. Det er kanskje noko av det mest alvorlege innafor landbruket at investeringane har stoppa opp og med det optimismen og trua på framtida.

Det viktigaste av alt i denne samanhengen er å halda trykk på regjeringa for å auka inntekta i landbruket poengterte Vierdal. Det hjelper ikkje berre med å auka investeringsmidlar og stimulera til meir nybygg, dersom det ikkje er inntekt til å driva etter at bygget er satt opp. Ein kombinasjon av auka lønnsemd og investeringsmidlar er det enklast å få gjennom hos staten.

Ang. viktige saker under årets jordbruksforhandlingar poengterte Vierdal at ei sletting av minusane som blei påført Rogaland og spesielt Jæren under forhandlingane i fjor, må vera det første som vert vedteke. Han kom også inn på saka om deling av fylket kvotemessig som vart fremma av fylkeslaget i fjor. Han understreka at styret hadde brukt mykje tid på dette spørsmålet, - men for å seia det ein gong til og for å slå det heilt klart fast - det var ikkje vår meining å straffa nokon, det vart gjort for å styrkja distriktsjordbruket og oppretthalda mjølkeproduksjonen i distrikta. - Det er me alle einige om, forsvinn mjølka då raknar resten fort. Difor har styret endra på vedtaket sitt og vil arbeida aktivt for å oppretthalda eit aktivt landbruk over heile fylket i trå med nasjonale mål om å ha eit aktivt landbruk over heile landet.

Han kom og inn på korn og kraftfôrpolitikken. - Med ein høgare verdsmarknadspris på korn enn den norske kornprisen, tenkjer me fort på det som skjedde i 2008. Det er derfor viktig at me har fordelingsverktøyet av det norske kornet på plass slik at ein slepp å lura på kor mykje norsk korn ein får i år. Me kan ikkje leva med denne usikkerheita framover for til sjuande og sist er det den norske bonden som taper på dette. Me i Rogaland Bondelag har sagt heile tida at det er viktig å få på plass kvalitetsbetaling på korn. Me forstår at ting kan ta litt tid, men nå bør ein sette meir fokus på dette problemet. Det har ikkje skjedd nok gjennombrot her enda, men det er på høg tid det skjer.

I talen sin var han og kort innom både situasjonen veksthusnæringa var gjennom i fjor ved at det var for stor produksjon av tomat. Også kjøret pelsdyrnæringa fekk i media hausten 2010 tok han opp og meinte at landbruket må verna om denne næringa. - Gjennom dette ser me kor sårbart landbruksnæringa er. Denne gongen var det pelsdyrnæringa som blei ramma, kven blir den neste? – Gris, kylling?

I slutten av talen sin orienterte fylkesleiaren kort om opplegget med stafetten Norges Bondelag hadde set i gang i samband med at regjeringa arbeider

Fylkesleiar Ole Johan Vierdal held sin årsmøtetale.

med ny landbruksmelding. I Rogaland er det lagt opp til at to budstikker skal gå rundt i fylka der lokallaga i kvar sin kommune skal ha markeringar etterkvart som budstikka kjem fram. Under årsmøtet starta ein for Rogaland sin del stafetten og fylkesleiaren saman med første nestleiar i Norges Bondelag Berit Hundåla, overrekte kvar si budstikke til leiaren i Skåre Bondelag, John Egil Frøystad og til leiaren i Tysvær Bondelag, Svein Ivar Dybdal.

Utføre årsmøtelokallaga stod eigen hesteskyss og med den drog styremedlemmene frå dei to lokallaga med heile årsmøtedeltakarane etter seg, opp til Rådhusplassen i Haugesund der formannskapsmedlem for KrF i Tysvær kommune, Svein Terje Brekke og bystyremedlem for Venstre i Haugesund, Marit Wikstrøm skreiv under på kvar sitt opprop.

Etter dette gjekk årsmøtedeltakarane tilbake til hotellet og forsette årsmøtet.

Org. sjef Svein Helge Harbo vart utnemnd til æresmedlem i Rogaland Bondelag,

Oppnemning av organisasjonssjef Svein Helge Harbo til æresmedlemmer

Før debatten etter fylkesleiar Ole Johan Vierdal sin tale, fekk han årsmøtet si tilslutning til å oppnemna organisasjonssjef Svein Helge Harbo til æresmedlemmer i Rogaland Bondelag. Grunngevinga for oppnemninga var etter styret i Norges Bondelag sitt vedtak av 9. februar 2011, med takk for trofast arbeid i bondereisinga. Overrekkinga av æresdiplomen og avtakking frå lokallaga og andre etter 30 års teneste for organisasjonen, vart føreteke under middagen om kvelden. Harbo sluttar i stillinga som organisasjonssjef i Rogaland Bondelag 31. mars 2011.

På grunnlag av leiaren sin tale opna ordstyraren opp for debatt. Det vart ein omfattande og god debatt og nokre av punkta som vart nemnde var:

- Fleire retta ein takk til fylkesleiaren for ein grundig og god tale.
- Eit billeg kraftfôr vil fortrengja norsk grovfôr. Ønskje om å redusera kostnadane i norsk landbruk med bruk av midlar til prisnedskriving av korn, går i mot ønskje å verdsetja norskprodusert grovfôr.
- Det vart beklaga at Rogaland Bondelag gjekk frå vedtaket om å dela fylket inn i to kvotesoner. Andre gav uttrykk for at det var positivt at styret endra vedtaket sitt. Det er viktig at fylkeslaget går aktivt inn for å styrkja distriktsjordbruket.
- Det var gitt uttrykk for at ein bør avskaffa ordninga med privat omsetning og leige av mjølkekvoter.
- Kvifor sluttar mjølkeprodusentane? Tek ein til å trappa noko ned er ein snart ute av heile produksjonen.
- Det vart foreslått å senda uttale/brev til Norges Bondelag der årsmøtet sterkt oppfordrar hovudorganisasjonen å ta grundig fatt i spørsmålet om kvalitetsbetaling av fôrkorn og sikra marknadsordninga for korn. For å oppnå noko av dette bør ei brei samansett gruppe få i oppgåve å ta fatt på saka. (Sjå avsnittet lenger nede om resolusjon.)
- Det vart gitt ros til fylkesleiaren for det han hadde gjort overfor pelsdyrnæringa då media retta sterkt fokus på næringa i haust.
- Dert vart og gitt uttrykk for skuffelse overfor andre nestleiar i Norges Bondelag sitt utsagn under samrådingsmøtet Rogaland Bondelag hadde 23. februar. Til denne saka bad Berit Hundåla – 1. nestleiar i NB om ordet og sa at ho stilte seg heilt bak beklagelsen leiaren i NB Nils T. Bjørke, hadde i Bondevennen nr 10. Styremedlem i RB Per Inge Egeland sa i ein replikk til denne saka, at det som gjekk fram av leiaren i BV nr 9 ikkje var ballansert ut frå det som hadde vorte sagt i nemnde møte.
- Bondelaget må ikkje gløyma kombinasjonsbruka. At ein har fleire produksjonar på bruket gjer at ein kan driva som bonde på heiltid.
- Velferdsordningane til bøndene må styrkjast. Vi må halda på gode avløysarar.
- Bøndene må vera stolte av å vera bønder og over dei gode og sunne matvarene vi produserer.
- Vi må ikkje få a- og b-bønder – dei som har satsa i forhold til dei som ikkje gjer det. Vi må stå saman og størrelsen på bruka må ikkje få splitta oss.
- Problemet er at vi er fornøgde med lite.
- Strekt oppmoding om å stå saman. Ingen må oppfatta seg som den store stygge ulven som vil andre til livs.
- Jordvernarbeidet i organisasjonen må styrkast.
- Rovdyrpolitikken – skadegjerarar må takast ut snarast rå etter at dei har gjennomført åtak på beitedyr. Representantar frå SNO må varslast straks ein observerer rovdyr eller skade etter dei.
- Heile ordninga med kvoter for mjølk må vurderast på nytt.
- Vi kan ikkje ha eit landbruk som er basert på utanlands korn og arbeidskraft.

Etter debatten kommenterte fylkesleiaren fleire av innlegga og takka for

engasjementet. Etter forslag frå ordstyraren gjorde årsmøtet vedtak om å ta leiaren sin tale og den påfølgjande debatten til orientering.

Med grunnlag i debatten og innlegget til Ingve Skretting, Varhaug om kornkvaliteten fekk ordstyraren årsmøtet med seg på å setja ned ein eigen resolusjonskomite som skulle arbeida vidare med uttalen og leggja fram eit endeleg forslag til uttale. Med i komiteen vart: Arnstein Gilje, leiar, Ingve Skretting, Olav Røysland, Tor Gaute Eikeland og Ole Martin Eikeland med Olav Sande som sekretær.

På grunn av tida fekk ordstyraren også årsmøtet med seg på å utsetja **sak 1 Årsmelding for 2010 og sak 2 Rekneskapen for 2010** til andre dag.

Utfordringar norsk landbruk står overfor – forventningar til ny landbruksmelding og vårens forhandlingsrunde

Dette var temaet til første nestleiar i Norges Bondelag, Berit Hundåla. I innlegget sitt peika ho innleiingsvis på at landbruket er ei politisk næring og viste til hovudavtalen av 1950 der landbruket fekk den forhandlingsretten landbruket har direkte med staten. Politisk er det også stor interesse for landbruket i Stortinget og viste til at sist landbruket var tema på stortinget var det rekord for kor mange som deltok i debatten.

Bondelaget sine ambisjonar med den nye landbruksmeldinga er:

- Å auka mat- og energiproduksjonen basert på norske ressursar
- Utnytta norske ressursar
- Eit sterkt jordvern
- Fossilfri og netto energileverandør innan 2030
- Økonomiske rammevilkår som vil gi inntekt og investering

Ho frykta at politiske krefter på stortinget vil signalisera at ein må tona ned kravet om inntektsutvikling, men bondelaget og landbruket vil stå hardt på dette. Også under årets forhandlingar vil inntektskravet vera eit klart og sentralt krav.

Ho kom også inn på WTO-forhandlingane i Geneve. Forhandlingane stranda i 2008, men dei er starta opp at nå i vinter/vår og etter signal frå forhandlingane frykta ho for at ein måtte akseptera større importkvotar av matvarer. Ho såg vidare ikkje vekk frå at det kunne verta markeringar seinare i år i samband med WTO-forhandlingane.

Etter innlegget henna vart det opna for debatt. Nokre av innspela i denne debatten var:

- Det er eit tankekors at sauen nyttar meir kraftfôr pr kg kjøtt enn det grisen brukar
- Minusane Jær-jordbruket vart utsett for under forhandlingane i fjor, må rettast opp i komande forhandlingar
- Vi må ta inn over oss at matfatet vert tomt. Vår jobb er å fylla det.
- Det er forbrukarsubsidiering å nytta prisnedskriving av norsk korn til kraftfôr. Prisen på matvarer må opp.
- Kraftfôrprisen har gått opp med 62 øre dei siste fem åra.
- Kan vi vinna meir via skatteretta tiltak, sleppa momsoppgjerdet?
- Landbruket må ikkje driva å sloss mot kvarandre.
- Det var i 12-time at vi fekk på plass %-toll på drikkemjølk. Vi må og få %-toll på osteprodukt.
- Vi har 3.500 tonn for lite storfekjøtt. Det må gjerast grep for å fulla opp dette underskotet. Mjølkeproduksjonen greier det ikkje aleine.
- Vi må ikkje gløyma at vi har eit politisk landbruk
- Jordvernet må styrkjast.

Etter debatten kommenterte Berit Hundåla enkelte innlegg.

Landbruket i Rogaland sin verdi for næringslivet og sysselsettinga. Korleis oppretthalda og vidareutvikla landbruksfylket nr 1

Dette var temaet LO-sekretær i Rogaland, Øystein Hansen hadde fått tildelt. Han takka for invitasjonen til å vera med på Bondelaget sitt årsmøte og var positiv overraska over kor mange unge utsendingar det var i salen. Han gav og klart uttrykk for at han ønska meir kontakt med Bondelaget og inviterte til eit breiare samarbeid framover. Han gav uttrykk for at LO og Bondelaget hadde mange felles saker dei kunne samarbeida om og trudde at vi passa betre saman enn det vi sjølv trur i første omgang.

Han var innom Matkjedeutvalget som skal leggja fram si innstilling 13. april og håpte at innstillinga tok eit oppgjerd med matkjedane si makt og understreka at foredlingsbedriftene innan landbruket er viktige.

Etter innlegget var det fleire som tok ordet og frå Bondelaget si side vart det gitt tilbakemelding om at også fylkesbondelaget er interessert i eit meir omfattande samarbeid med LO i fylket.

Kolbjørn Taklo frå Landbrukets HMS-teneste orienterte om Landbrukshelsa sitt arbeid og oppfordra alle bønder om å melda seg inn i landbrukets HMS-teneste. I Rogaland er det 5 rådgivarar og Taklo ønska at lokallaga nytta desse meir i lagsarbeidet rundt omkring i fylket. Styret for L-HMS-teneste har sett som mål å dobla medlemstalet til Landbukshelsa innan 2014 slik at det då vert 6.500 medlemmer. Rogaland har i dag ca 10 % av medlemmene. Han bad om hjelp frå bondelaget om å nå dette målet.

Ove Aanestad, tillitsvald i Landkreditt Bank, orienterte etterpå om avtalen ang. banktenester Landkreditt Bank og Norges Bondelag hadde underteikna for vel eit år sidan.

Lukka møte

Etter dette vart årsmøtet lukka – berre årsmøtedelegatane og tilsette ved kontoret - hadde høve til å vera til stades.

LO – sekretær Øystein Hansen var invitert til årsmøtet.

Temaet var: **Orientering og drøfting av evt. opplegg for markering i samband med jordbruksforhandlingane.**

Berit Hundåla orienterte først ut frå Norges Bondelag sitt aksjonsutval som hadde sett spesielt på aktuelle tiltak. Ved brot ville første fase vera umiddelbare reaksjonar – punktaksjonar - lokallaga i hovudsak står for. I andre fase ville det vera meir organisert opplegg der fylkeslaget har ein viss rolle. Det heile ville avsluttast med ei samling/demonstrasjon i Oslo. Ho var og inne på "fredsplikta" under forhandlingane og understreka at den var absolutt.

I sitt innlegg kom fylkesleiar Ole Johan Vierdal inn på drøftingar styret i Rogaland Bondelag hadde på møtet 8. mars. Styret la opp til å følgja opplegget til utvalet sentralt samt følgja planane fylkeslaget hadde i fjor. Han oppmoda sterkt til mobilisering dersom brotsituasjonen skulle oppstå.

Under debatten var det klare signal om at ein må gå på politikarane – regjeringa og stortinget og ikkje ramma forbrukarane. Medlemmene ville reisa til Oslo og markera motstande med eit dårleg oppgjerd der. Den generelle oppfordringa var at - vert det brot så må ein stilla opp og gjennomføra det som vert planlagt. Då er det ikkje tid for gruppemøte.

Slutt første dag

Under middagen om kvelden var det først underholdning lokallaga i Nord-Rogaland stod for. Leiaren i Verveutvalet May Ann Levik delte så ut Aktivitets-prisen/pris til Årets lag i Rogaland - til det mest aktive lokallaget i 2010. Juryen for utvelginga var arbeidsutvalet til Rogaland Bondelag og leiaren i verveutvalet. Dei var kome til at **Aktivitetsprisen - 2010** skulle gå til Bjerkreim Bondelag. Under årsmøtemiddagen overrekte leiaren i Verveutvalet møteklubbe som synleg bevis på dette til leiaren i Bjerkreim Bondelag Svein Roald Tengesdal. I tillegg får laget tilsendt 5.000 kr frå Norges Bondelag.

Etter dette vart org.sjef Svein Helge Harbo takka av etter 30 års teneste for Rogaland Bondelag. Diplomen som synleggjer æresmedlemsskapet årsmøtet godkjende tidlegare på dagen, vart overrekt av fylkesleiaren. Dessutan vart han takka av frå lokala vet at ein frå kvar region overrekte gaver og retta ein stor takk til Harbo for hans innsats. Det var og uttrykt takk og gåve frå fylkesstyret, Rogaland Bygdekvinnelag og frå tidlegare leiarar. Kona Åslaug, fekk og takk for "lånet" av mannen gjennom mange år. Svein Helge Harbo retta til slutt ein stor takk tilbake til heile organisasjonen for samarbeidet og dei mange positive tilbakemeldingane gjennom åra.

Andre dag

Ordstyraren tok først opp sakene årsmøtet aksepterte vart ført over frå første til andre dag.

Sak 1 - Årsmelding for 2010

Nestleiar Arnstein Gilje gjekk gjennom årsmeldinga og refererte overskriftene for sakene styret hadde arbeidd med og som var nemnde i årsmeldinga.

Sak 2 - Rekneskap for 2010

Organisasjonssjefen gjekk gjennom rekneskapen og trekte fram hovudpunkta og forklarde enkelte postar og særleg grunnane for at fylkeslaget kom ut med eit underskot på vel 80.000 kr. Han informerte og årsmøtet om kvifor ein hadde samla avsette midlar til ein sum og lagt den inn i fylkeslaget sin eigenkapital.

Det var eit par spørsmål til årsmeldinga og rekneskapet. Desse vart svara på av styret og administrasjonen. Etter det tok ordstyraren årsmelding og rekneskap opp til godkjenning. Begge vart einstemmig godkjende.

Sak 3 - Budsjett for 2010

Org.sjefen gjekk kort gjennom styret sitt forslag til budsjett og informerte at at rekneskapen frå og med 1. januar 2011 vil rekneskapen vart ført sentralt i Norges Bondelag og at det ville verta revidert av revisoren til Norges Bondelag. Difor skulle det heller ikkje veljast revisorar under valet.

Sak 4 - Arbeidsplan for Rogaland Bondelag 2010 – 2011

Styremedlem Gette Eidesen gjekk gjennom hovudpunkta i styret sitt forslag. Den byggjer på strategiplanen til Rogaland Bondelag og er grunnfesta i visjonen Vi får Rogaland til å gro.

Det var så opna for debatt på sak 3 og 4.

Det var ingen som hadde merknadar til framlagd budsjett og arbeidsplanen og begge vart einstemmig godkjende.

Resolusjonen

Med grunnlag i Ingve Skretting sitt forslag til uttale frå årsmøtet under den generelle debatten etter leiars tala, hadde resolusjonskomiteen drøfta uttalen og la fram følgjande forslag til årsmøtet:

Lena Dybdal sang under årsmøtemiddagen.

"Husdyrbonden ynskjer å bruka mest mogleg norsk korn i kraftfôret!

Landbruket i Norge er basert på mest mogleg eigenprodusert fôr, det er med god utnytting og god kvalitet av beite, høg grasproduksjon og godt korn til mat og fôr. God kvalitet på fôret og produkta er avgjerande for økonomien på garden.

Innhaldet av mykotoksiner i korn som går til kraftfôr har i periodar vore alt for høgt. Det gjer dårlegare økonomi for bonden og dyrvelferden vert i enkelte høve utfordra.

Rogaland Bondelag ønskjer at Norges Bondelag tek tak i denne problemstillinga:

1. At det i årets jordbruksforhandlingar finn måtar som på ein betre måte prissett god kvalitet på korn med også å gjelda innhaldet av mykotoksiner.

2. Ein ber Norges Bondelag oppretta ei gruppe beståande av kornutvalet, representantar frå bransjeforumet for kraftfôrprodusentane og faglaga for dei enkelte husdyrproduksjonane. Mandatet til gruppa skal vera å arbeida fram felles bransjekrav for kvalitetsbetaling på korn, der blant anna innhald av mykotoksiner er ein del av grunnlaget for kornoppgjeret."

Resolusjonen var einstemming godkjent.

Orientering
Svein Atle Steinbru, landbruksansvarleg for Vestlandet hjå Gjensidige Forsikring, informerte om den nye avtalen Gjensidige og Norges Bondelag har underteikna ang. forsikringsordningar for bøndene.

Sak 5 Val
For å få oversikt over kor mange delegatar med stemmerett som var til stades, vart det føreteke eit nytt namneopprop. Det viste at det i salen var 85 utsendingar med stemmerett.

Leiaren i valnemnda Ragnhild Dyngeland orienterte om arbeidet i valkomiteen og la fram valnemnda si innstilling. Etter førespørsel frå ordstyraren om det var noko som hadde generelle merknadar til valnemnda si instilling. Alle forslaga i innstillinga frå valnemnda var einstemmige. Ordstyraren leia valet.

1. Leiar for 1 år
Etter forslag frå valnemnda vart **Ole Johan Vierdal,** Vats vald til ny leiar med 84 stemmer, 1 blank stemme.

2. To styremedlemmer for 2 år - frå Nord-Rogaland og Ryfylke
Valnemnda sitt forslag var attval på Gette Eidesen, Skåre for Nord-Rogaland og Lisa Breiland, Finnøy (ny) for Ryfylke. Odd Sele, Bore føreslo attval på Per Inge Egeland, Hjelmeland for Ryfylke, andre i årsmøtet støtta dette forslaget. Det vart foreteke skriftleg val – eit om gangen.

Gette Eidesen vart vald for Nord-Rogaland med 80 stemmer, ei blank

Per Inge Egeland vart vald med 62 stemmer. Lisa Breiland, Finnøy fekk 20 stemmer, 3 blanke.

3. Nestleiar for 1 år
Etter forslag frå valkomiteen vart **Arnstein Gilje**, Stavanger, vald med 80 stemmer, ei stemme på Stein Pettersen, ei stemme forkasta og ei blank stemme.

4. Tre varamedlemmer til styret for 1 år
Valnemnda sitt forslag var:
1. vararepresentant
Sonja Herigstad Skårland, Time - ny
2. vararepresentant
Svein Olav Tengesdal, Eigersund - ny
3. vararepresentant
Ola Andreas Byrkjedal, Gjesdal - attval

1. vararepresentant: - Norleif Fjeldheim, Skjold føreslå Lisa Breiland, Finnøy som første vararepresentant i staden for valnemnda sitt forslag på **Sonja Herikstad Skårland**. Ved skriftleg avstemming vart Sonja Herigstad Skårland, Time vald med 44 stemmer. Lisa Breiland, Finnøy fekk 39 stemmer, ei forkasta.

2. vararepresentant: - Jon-Arne Vadla, Sjerarøy føreslo Lisa Breiland, Finnøy i staden for Svein Olav Tengesdal. Ved skriftleg avstemming vart **Lisa Breiland,** Finnøy vald med 49 stemmer. Svein Olav Tengeasdal fekk 35 stemmer

3. vararepresentant: - Valnemnda sin representant **Ola Andreas Byrkjedal,** Gjesdal vart vald med akklamasjon.

5. Fem utsendingar til årsmøtet i NB for 2 år
Fylkeslaget har over 6.000 medlemmer. Det gir grunnlag for 11 utsendingar. Seks vart valde for to år under årsmøtet i fjor.

For Nord-Rogaland var **Gette Eidesen,** Skåre foreslått av valkomiteen og vald ved akklamasjon.

For Ryfylke var May Ann Levik, Forsand foreslått av valkomiteen. Stein Pettersen føreslo Per Inge Egeland, Hjelmeland i staden då han nett hadde vorte vald som styremedlem. Ved skriftleg avstemming vart **Per Inge Egeland** vald med 80 stemmer, May Ann Levik fekk 3 stemmer, 1 blank.

For Jæren vart **Arnstein Gilje**, Stavanger vald med akklamasjon.

Christian Aasland, Time var foreslått av valnemnda. Ola Eikeland føreslo Olav Aasland, Time i staden. Ved skriftleg avstemming vart **Olav Aasland** vald med 66 stemmer. Christian Aasland fekk 15 stemmer, 3 blanke.

Kristin Hesby, Randaberg vart vald med akklamasjon.

5b. 11 vararepresentantar for eit år:
Valkomiteen sitt forslag var følgjande
1. Terje Taule, Helleland
2. Gerd Johanne Bøe, Fogn
3. Andreas Lundegård, Vats
4. Arnstein Røyneberg, Sola
5. Bente Gro M. Slettebø, Bjerkreim
6. Olav Vestersjø, Hjelmeland
7. Solveig Øie, Tysvær
8. Anne Skasheim, Bore
9. Norleif Fjeldheim, Skjold
10. Roar Lima Grødeland, Orre
11. Øyvind Steinsnes, Lund

Desse med Olav Sande som 12. vararepresentant vart valde med akklamasjon.

Svein Roald Tengesdal på talarstolen

6. Ordstyrar og varaordstyrar for leiarmøtet i 2011 og årsmøtet i 2012
Valkomiteen sitt forslag var Ragnhild Dyngeland, Time med Bjørn Steinar Nesheim, Vats som varaordstyrar.

Ole Andreas Aarsland føreslo attval på Arna Høyland, Nærbø som ordstyrar i staden for Ragnhild Dyngeland. Odd Sele meinte at sidan det var forslag om attval som ordstyrar, vart sitjande ordstyrar ugild under dette valet. Ho bad Arnstein Gilje om å leia valet. Ved skriftleg avstemming vart **Arna Høyland** vald med 77 stemmer. Ragnhild Dyngeland fekk 5, Bjørn Steinar Nesheim fekk 1 og ei var blank.

Arna Høyland tok over att som ordstyrar

Som varaordstyrar vart **Bjørn Stein Nesheim,** Vats vald med akklamasjon.

7. 4 medlemmer med vararepr. til valnemnda for årsmøta i 2012 og 2013
Etter forslag frå valnemnda vart følgjande valde med akklamasjon:

Frå Jæren: Hanne Elise Lindal, Nærbø med varar. Roar Lima Grødeland, Orre

Frå Dalane: Terje Taule, Helleland med varar. Svein Roald Tengesdal, Bjerkreim

Frå Ryfylke: Gerd Johanne Bøe, Fogn med varar Olav Dysjaland; Rennesøy

Frå Nord-Rogaland; Arve Mjølhus, Vats med varar. Kjell Tomas Kirketeig, Ølen

8. Leiar og nestleiar i valnemnda;
Leiar: Sigmund Slettebø, Eigersund
Nestleiar: Svein Ståle Kolstø, Karmøy

Ordet fritt og helsingar
Under ordet fritt tok Solveig Øye, Tysvær opp spørsmålet om kva som kunne gjerast for at landbrukskontora i kommunane skulle ta opp saker. Sjølv hadde ho vore utsett for at landbrukskontoret i Tysvær hadde trenert ei sak ho hadde teke opp fleire gonger.

Under og etter vala vart det opna for å koma fram med det ein ønskte. Leiar i Rogaland Sau og Geit Ole Jonny Espevold takk for samarbeidet. Svein Dybdal takka avtroppande org.sjef og kontoret for støtte og god hjelp. Elles var det helsingar frå RBU ved Stian Sviland og Nikolay Valheim som orienterte om NBU sitt landstemne for 2011 som skal vera på Nærland. Dei oppmoda til frivilleg hjelp i samband med gjennomføringa av stemnet.

Leiar i RBK Margunn Nedrebø takka for samarbeidet med RB.

Til slutt takka fylkesleiaren dei som gjekk ut av styret, tilsette ved kontoret og ordstyraren. Ordstyraren takka for eit godt årsmøte og heva møtet kl 13.00.

Husdyrbonden ønskjer å bruka norsk korn – uttale frå RB sitt årsmøte

Under årsmøtet til Rogaland Bondelag i Haugesund 11. og 12. mars vart spørsmålet ang. kvalitet på norsk korn til kraftfôr teke opp i diskusjonen. Med grunnlag i dette fremja Ingve Skretting, Varhaug forslag til ein resolusjon til Norges Bondelag der temaet vart teke opp.

Ei eiga resolusjonsnemnd vart nedsett og dei gjekk gjennom framlagt forslag og med mindre endringar vart følgjande uttale einstemmig vedteken og vert med dette sendt over til Norges Bondelag for vidare oppfølging:

”Husdyrbonden ynskjer å bruka mest mogleg norsk korn i kraftfôret!
Landbruket i Norge er basert på mest mogleg eigenprodusert fôr, det er med god utnytting og god kvalitet av beite, høg grasproduksjon og godt korn til mat og fôr. God kvalitet på fôret og produkta er avgjerande for økonomien på garden.

Innhaldet av mykotoksiner i korn som går til kraftfôr har i periodar vore alt for høgt. Det gjer dårlegare økonomi for bonden og dyrvelferden vert i enkelte høve utfordra.

Rogaland Bondelag ønskjer at Norges Bondelag tek tak i denne problemstillinga:

1. At det i årets jordbruksforhandlingar finn måtar som på ein betre måte prissett god kvalitet på korn med også å gjelda innhaldet av mykotoksiner.

2. Ein ber Norges Bondelag oppretta ei gruppe beståande av kornutvalet, representantar frå bransjeforumet for kraftfôrprodusentane og faglaga for dei enkelte husdyrproduksjonane. Mandatet til gruppa skal vera å arbeida fram felles bransjekrav for kvalitetsbetaling på korn, der blant anna innhald av mykotoksiner er ein del av grunnlaget for kornoppgjeret.”

Årsmøtet reknar med at Norges Bondelag tek opp saka og arbeider vidare med ho.

Foto Bondevennen.

Styret og utval

Styret
Ole Johan Vierdal, Vats, leiar
Arnstein Gilje, Stavanger leiar frå 1. oktober
Per Inge Egeland, Hjelmeland nestleiar frå 1. oktober
Stein Pettersen, Bjerkreim
Gette Eidesen, Skåre, Haugesund
Torstein Gjerdevik, RBU
Liv H. Svendsen, , RBK

1.v.m. Sonja Herikstad Skårland, Time
2.v.m. Lisa Breiland, Finnøy
3.v.m. Ola Andreas Byrkjedal, Gjesdal

Arbeidsutvalet
Ole Johan Vierdal
Arnstein Gilje
Sekretær: Olav Sande/
Marianne Osmundsen

Utval direkte tilknyta fylkeslaget:
Informasjonsutvalet
Arnstein Gilje, Stavanger - leiar
Gette Eidesen, Skåre
Sonja Herikstad Skårland, Time
Sigbjørn Andreas Hofsmo, Lund
Børge Ness, Strand
Sekretær: Målfrid Husebø

Grøntutvalet
Ståle Runestad, Fogn - leiar
Øystein T. Kleppa, Årdal
Ola Sunde, Orre
Odd Sele, Bore
Arne Vagle, Landbruksrådgivinga
Sekretær: Olav Sande

Verveutvalet
May Ann M. Levik, Forsand, leiar
Kjell Høyvik, Tysvær
Geir Oluf Hareland, Gjesdal
Sekretær: Signe Henriksen

Samarbeidande utval
U-landsutvalet
RB - Elisabeth K. Nesheim, leiar
RBK - Målfrid Stangeland, Sandnes
Samarb.rådet - Terje Øen,
TINE Meieriet Sør
Rog. 4H - Åse Marit Hodnefjell
Sekretær: Målfrid Husebø

til Rogaland Bondelag – 2011

Jordvernutvalet
Roy Engelsvoll, Nærbø, leiar
Andreas Lundegård, Vats
Gette Eidesen, Haugesund
Andreas Joa, Sola, Jordvernforeninga
Erik Thoring, Naturvernforbundet i Rogaland
Sekretær: Olav Sande

Samarbeidsutval Rogaland Bondelag/ Gjensidige Forsikring, Rogaland
Arnstein Gilje, Stavanger
Per Inge Egeland, Hjelmeland
Olav Sande

Desse har representert Rogaland Bondelag i følgjande organ i 2010

Styret i RBU
Sonja Herikstad Skårland, Time

Styret i RBK
Stein Pettersen, Bjerkreim

Utsendingar til RBU sitt årsmøte
Arna Høyland
Ove Morten Sør Reime

Utsendingar til RBK sitt årsmøte
Sigmund Wiig, Orre
Jon Serigstad. Klepp

Styret i Samarbeidsrådet for landbruksorg. i Rogaland
Ole Johan Vierdal, Vats, nestleiar
Arnstein Gilje, frå 1. oktober
Medlem i Innovasjon Norge, styret i Rogaland
Ole Johan Vierdal, Vats

Kontaktperson for Landbrukets HMS -tjeneste
Per Inge Egeland, Hjelmeland

Heimevernets distriktsråd – felles for Rogaland og Agder
Audun Meland, Hægebostad – fast medlem
Vararepr Gunleif Risa, Nærbø

Regionalt miljøprogram
Styringsgruppa: Arnstein Gilje, Stavanger
Prosjektgruppa: Olav Sande

Ressursgruppe for Økologisk landbruk
Per Inge Egeland, Hjelmeland

Prosjekt:
Øko - økning på Nord-Jæren
Gette Eidesen

Aksjon Jærvassdrag
Arnstein Gilje, Stavanger

Styringsgruppe for frivillege tiltak
Arnstein Gilje, Stavanger

Referansegruppe for vannregionen
Olav Sande

Fagforum for mat og drikke A/S
Arnstein Gilje, Stavanger

NCE- Culinology
Arnstein Gilje, Stavanger

Fagforumstyret Naturbruk – Rogaland
Olav Sande

Folkefjoset
Arna Høyland, Nærbø

Arbeidsgruppe for handlingsplan for Åkerrikse
Marianne Osmundsen

Referansegruppe for handlingsplan mot framande skadelege artar
Lisa Breiland, Finnøy

Styringsgruppe for tursti langs Figgjo-vassdraget
Bjarne Brunes, Sandnes

Rådgivande utval for Jærstrendene
Arild Ånestad, Bore

Fylkesbondelaget sin repr. ang. rovdyrsaker
Ola Andreas Byrkjedal, Gjesdal

Faste repr. i styret, representantskapet og utval i Norges Bondelag busett i Rogaland:

Styret i Norges Bondelag
Arnstein Røyneberg, Sola – 2. varasrepr. til styre i NB

Representantskapet
Arnstein Gilje, Stavanger

Grøntutvalet
Ståle Runestad, Fogn

Miljø- og kvalitetsutvalet
Ola Andreas Byrkjedal, Gjesdal

Kornutvalet
Arnstein Gilje, Stavanger

Utsendingane til Norges Bondelag sitt årsmøtet - 2011
Ole Johan Vierdal, Vats
Gette Eidesen, Skåre
Per Inge Egeland, Hjelmeland
Stein Pettersen, Bjerkreim
Ragnhild Dyngeland, Time
Terje Taule, Hellaland
Sonja Herikstad Skårland, Time
Arnstein Gilje, Stavanger
Ole Andreas Aarsland. Varhaug
Kristin Hesby, Randaberg
Olav Aasland, Time
Lisa Breiland, Finnøy

Margunn Nedrebø, Gjesdal møtte for NBK

Æresmedlem i fylkeslaget
Einar K. Time, Stavanger
Bjarne A. Undheim, Time
Karl Brådli, Bjerkreim
Svein Helge Harbo, Nærbø

Næringspolitiske saker

Uttale til jordbruksforhandlingane 2011 12
Tiltak i samband med jordbruksforhandlingane våren 2011 19
Revidering av husdyrgjødselforskriftene 20
Vassdirektivet, uttale tilplanprogrammet 21
Ny bransjestandard innan handtering av potetcystenematode 22
Forslag på ny forskrift på kvoteordning mjølk 23
Deltakelse i økologiprosjekt 24
Åkerriksa 25
Landbruksmeldinga 25

Uttalt til jordbruksforhandlingane 2011

Rogaland Bondelag fekk tilsendt ein del fråsegn frå lokallaga og andre organisasjonar innan landbruket. Med grunnlag i fråsegna, innspel under samrådingsmøtet og diskusjonar elles, drøfta Arbeidsutvalet innhaldet i uttalen på møtet 3. mars. På grunnlag av det vart eit utkast skrive og sendt ut til styret før styremøtet.

Fylkesstyret gjekk inn for følgjande uttale:

Jordbruksforhandlingane 2011

Med grunnlag i heftet "Jordbruksoppgjøret 2011 – si din mening" med spørje- og prioriteringsskjema, har lokallaga gjennomført studieringar og medlemsmøte i forkant av utarbeidinga av uttalane sine. Fylkeslaget har fått inn uttale frå 25 av 43 lokallag. I tillegg har ein fått uttalar frå fylkeslaget sitt Grøntutval og frå 18 ulike organisasjonar og instansar. Alle innkomne uttalar er lagt fram for styret og sendt Norges Bondelag. I tillegg har styret hatt samrådingsmøte med landbruksrelaterte organisasjonar i fylket.

Generelt

Verdiskapinga i landbruket i fylket er om lag 6 milliardar kr. Sysselsettingsmessig har næringa omfattande ringverknad ut over dei ca 8000 personane som direkte har sitt arbeid innan landbruket. Tar ein med både dei som har sitt arbeid på gardane og dei som er sysselsette med grunnlag i landbruksproduksjonen i fylket, er landbruket den nest største næringa i fylket etter oljenæringa.

Størstedelen av veksten innan landbruket i fylket dei siste åra har foregått i Jær-regionen. Det er positivt med eit sterkt landbruksmiljø som viser vilje og interesse for å styrka sin posisjon. Denne delen har i dag ca 55 % av produksjonen i fylket. Sjølv om ein registrerer auke i produksjonen på Jæren, ser vi også her at urovekkjande mange bønder avviklar landbruksproduksjonen sin og går over i anna yrke. I andre delar av fylket er det jamt over reduksjon for landbruksnæringa. I kommunane Sokndal og Lund sør i fylket, er talet på søkjarar av produksjonstilskot næraste halvert dei siste 10 åra. Noko tilsvarande situasjon vil ein og finna i andre kommunar i Dalane og Nord-fylket. Får ein ikkje snu denne trenden snart, vil landbruksmiljøet fort forsvinne og bruk og produksjon vil verta lagt ned. I neste omgang får det fort konsekvensar for sysselsettinga, busetnaden og kulturlandskapet.

Målsettinga om eit aktivt landbruk over heile landet må stå fast.

Oppsummering av dei prioriterte tiltaka.

- Økonomien i mjølkeproduksjon må betrast. Tiltaka må ha ein målretta distriktsprofil
- Støtteordningane til svineproduksjonen på Jæren vart i fjor redusert i forhold til andre landsdelar. Det kan ikkje vera rett og straffa ei næring som har tatt dei politiske signala frå styresmaktene med reduksjon i næringsinntekt. Denne skeivfordelinga må fjernast og dekkast inn i komande forhandlingsrunde.
- Auke i målprisen på korn må kompenserast for husdyrhaldarane .
- For korn må det innførast kvalitetskontroll ang. mykotoksininnhaldet. Høgt innhald må føra til trekk i kornprisen.
- Langsiktig ordning for investeringsstøtte.
- Frakttilskot bør utviklast vidar innan kraftfôr og grøntsektoren.
- RMP midlane bør aukast. Som husdyrfylke nr 1 kan utfordringane med vassdirektivet sine målsettingar verta omfattande. Landbruket tek ansvar, og sett i verk frivillige tiltak ut over krav i lovar og forskrift. Desse tiltaka må dekkast opp med RMP midlar.
- Driftstilskot på mjølk må vera lik i heile Sør-Noreg, skeivfordelinga som vart innført i siste forhandlingsrunde må dekkast opp.
- Rekruttering i landbruket er eit tema som må prioriterast i tida framover. Det er viktig å få unge dyktige bønder inn i næringa med sitt pågangsmot og lyst til vidare utvikling av garden. Ein må ha høg status med å vera matprodusent, god inntekt og innføring av kompetansebevis i landbruket vil hevja statusen og auke viljen til og verta bonde.

2. Pris

Målsettinga må vera å ta ut høgast mogleg pris i marknaden. For å klare det må ein ha eit effektivt importvern og god marknadsregulering/balanse gjennom heile året. Kostnadsnivået i landet er høgt samanlikna med andre land i Europa, difor er det avgjerande med eit effektivt tollvern. Tollvern for eigen landbruksproduksjon er akseptert og vert nytta av dei fleste land. Det som er ein utfordring for Noreg er regelverket i WTO, som regulerer blant anna ordninga innan tollvern på eigne produkt og gul, blå og grøn boks.

Ser ein på marknadssituasjonen kan det vera rom for auke i målprisane på dei fleste landbruksprodukta. Generell kostnadsauke i marknaden er på om lag 4%, og som bør vera eit grunnlag for ein målprisauke. For å dekkja gapet i inntekt mellom lønnsnivået i industrien og landbruket bør det dekkast inn med bruk av budsjettmidlar. Dette gapet i inntektsnivå kan ein ikkje dekkja inn frå marknaden aleine. Endelig vurdering av målpris må gjerast i samarbeid med markedsansvarlege organisasjonar og avtalepartane.

Foto Bondevennen

Målprisar:

- Det vert foreslått ein auke på kr 1,50 i målpris på svinekjøt. Marknadssituasjonen innan svinekjøt reknar ein med kjem nærast i balanse i løpet av året.
- Innanfor sau/lammekjøt kan det vera mogleg å ta ut ein auke opp mot kr 3,- pr kg Dersom forbruket av lammekjøt held seg på dagens nivå, eller vert auka, kan det vera rom for målprisauke.
- Målprisen på mjølk bør løftast med om lag 10 øre pr liter. Ved innføring av % toll på mjølk utan smakstilsettingar kan prisen på drikkemjølk hevjast. Geitemjølk bør få ein tilsvarande hevjing i målpris som kumjølk.
- Målprisen på egg kan aukast med kr 2,50
- Det vil vera behov for import av storfekjøt i lang tid framover. Det er Nortura som har ansvaret for prisuttak i marknaden. Det må vera tett dialog mellom faglag og marknadsansvarlig for å sikre høgast mogleg uttak på pris i marknaden. Prisforholda mellom kjøtslaga ute i butikken bør ikkje forandre på forbrukarmønsteret i vesentleg grad.
- Grøntsektoren. Grøntutvalet tilrår ein generell auke i målprisen på 3% i gjennomsnitt, som er i takt med prisstigninga. Varer som best toler auke i målprisen må prioriterast.
- Vert målprisen på korn auka må det kompenserast med prisnedskriving, slik at ikkje prisen på kraftfôr stig utover det som kan dekkast inn av auke i pris i sluttmarknaden på kraftfôrbaserte produksjonar.

3. Budsjettoverføringar

1. Prioritering av ulike type budsjettmidlar (t.d. investeringstilskot, velferdsordningar, frakt, prisnedskrivingstilskot med meir)

I Rogaland vil ein prioritera følgjande verkemiddel:

1. Meir midlar til arealtilskot, husdyrtilskot, distriktstilskot, prisnedskriving og fraktutjamning.
2. Meir midlar til investering.
3. Meir midlar til velferdstiltak.

Prisnedskriving på korn

Vi legg til grunn at husdyrprodusentane får kompensert kornprisauken med prisnedskrivingstilskot *, for den delen av kostnadsveksten på kraftfôr som ein ikkje kan ta ut i marknaden med auke på prisane i sluttmarknaden.

**Styremedlem Stein Pettersen hadde forslag om* å *nytta ordet budsjettmidlar. Ved avstemning fekk forslaget 1 stemme.*

Investeringsmidlar

Det er nødvendig med store investeringar i rogalandslandbruket i åra framover. Mykje av bygningsmassen innan mjølkeproduksjon er frå tidlig syttitalet og treng oppdatering, eller verta erstatta av nytt bygg. Mjølkeproduksjon er i dag ein kapitalkrevjande driftsform, og den berande produksjonen i distrikta og som er avgjerande for jordbruksdrift i fleire bygder. Investeringstøtteordningane må verta innretta slik at mindre bruk får ta del i desse ordningane. Innan småfeproduksjon og ammeku / storfekjøt er det og behov for fornying av bygningsmaterialet. Regelverket må utformast på ein slik måte at også mindre bruk får investeringstilskot. Fylkeslaget meiner grovfôrbaserte produksjonar må prioriterast ved tildeling av investeringsmidlar.

Fordeling av investeringsmidlar til fylka: Faktiske produksjon må leggjast til grunn ved fastsetting av rama for investeringsmidlar til fylka.

Fraktordningar

Fraktutjamning er eit viktig tiltak for utjamning av fraktkostnadane i landbruket. Dess midlane vert nytta målretta inn i distriktslandbruket som ein kostnadsreduserande faktor som alle

aktive brukarar får ta del i. Fraktutjamningsordningane bør utviklast vidare.

- I samband med forhandlingane i fjor vart fraktordninga på inntransport av slaktedyr endra og forsterka. Det grepet var heilt nødvendig for å utlikna dei sterkaste forskjellane på kostnadane ved inntransport, for å ha likare konkurransevilkår, mellom aktørane i marknaden. Det var ein god start på eit godt tiltak.
- Stadfraktutjamning på kraftfôr er eit anna område som kan utviklast vidare. Fraktkostnadane for FKRA varierer frå kr 110, - til kr 440,- / tonn frå fabrikk ut til bonden. Ein bør sjå nærare på praktisering og organisering av denne ordninga.
- Det er viktig å oppretthalda den distriktsvise produksjonen innan grøntsektoren. Difor bør det også for grøntsektoren innførast ei ordningar som dekker deler av fraktkostnadane og utjamnar den, då særleg innfrakt frå produsent til pakkeri/grossist. Ordninga må ha ein klar distriktsprofil. Det er urimeleg at produsentane sjølve må dekkja transportkostnadane ved busetnad og drift ute i distriktet. I år må det vera grøntnæringa sin tur å få innført fraktutjamning. Det må prioriterast i år slik at produsentane ikkje må ta heile fraktkostnadane.

Innretting av verkemiddel

I Rogaland er det store forskjellar innan geografi, struktur, klima og kommunikasjon. For at vi skal ha eit landbruk i heila fylket er det nødvendig med god distrikts – og strukturprofil i tilskotsordningane. Dagens strukturprofil bør vidareførast.

- Det kan ikkje aksepterast at Jæren vart utskilt som ei eiga sone for tilskot innan svinehald og redusert driftstilskot for mjølk. Rogalandsjordbruket er samla i kravet om at denne nye sona vert teken ut i forhandlingane og tilskotshola vert dekka opp.

Sitat frå eit lokallag:

Bøndene på Jæren har teke dei politiske signala, satsa og investert for framtida. Dette er bønder som vil vera bønder, og som hentar størstedelen av inntekta si frå jordbruket. ***Dette kjennest som eit slag i ansiktet, og verkar som ei kollektiv avstraffing*** *på mange bønder som har teke dei politiske signala på alvor og investert.*

Vårt fylke har om lag 30% av all innmarksbeit i landet. Store ressursar.

- Satsen på kulturlandskapstilskotet bør hevjast. Denne ordninga gjeld alle bruka uansett tilskotsone.
- AK- tilskot grovfôr, grensa på 250 da bør ikkje endrast.
  AK- tilskotet bør gå til aktive brukarar. Målet må vera å få ei form på ordninga slik at det er aktive bønder som får AK-tilskot, dei som produserer og nyttar foret.
- For fleire år sidan vart omrekningsfaktoren for kulturbeite sett ned frå 0,7 til 0,6. Med utgangspunkt i ønskje om å oppretthalda eit vakkert kulturlandskap og for å byggja opp under satsinga for ulike beitetiltak, vil fylkeslaget be om at faktoren vert sett opp att til 0,7. Det vil styrkja både grovforproduksjonen og ei aktiv kulturlandskapspleie.
  Tilskot som oppfordre til å bruka beite/utmarksbeite bør styrkast
- For å nytta utmarka vert det lagt ned store utgifter til gjerdehald. Fleire lokallag meiner det er mykje areal som kunne vorte brukt med betre gjerdehald. Det bør vurderast tilskot til oppsett av gjerde, til dømes matrialkostnadane med påle og nett.
- Økonomien i kornproduksjonen må betrast.

4. Skatt/avgift og avskrivingar

- Avskrivingssatsane for landbruksbygg/næringsbygg bør hevjast. Bondelaget bør samarbeida med andre næringsorganisasjonar for å få gjennomslag for dette.
- Det må etablerast muligheit for fondsavsetting til framtidig investering. I skogbruket har ein ei slik ordning som kan utvidast til og å gjelda landbruket.
- Jordbruksfrådraget sine satsar bør ikkje endrast. I dag er jordbruksfrådraget knytt til føretak. Frådraget må knytast til person der begge ektefelle mottar jordbruksinntekt, eller det er to generasjonar som er aktive på garden.

5. Næringsutvikling og kapitaltilgang

Næringsutvikling

I Rogaland er Måltidets Hus etablert. Bygget er eit senter for FOU og innovasjon i landbruket for heile landet. Blant anna er Tine si FAO avdeling lokalisert her og vi har Gastronomisk institutt sine aktivitetar i dette huset. Måltidets Hus får kr 1mill. årleg i driftsstøtte gjennom jordbruksavtalen. Det vert anbefalt at dette tilskotet går vidare med same beløp.

Støtte til næringsutvikling på garden må vera knytt opp til ressursar som er på garden. Ordningar innan næringsutvikling i jordbruksavtalen bør i hovudsak rettast mot jordbruksdrift.

Kapitaltilgang

Med aukande kapitalslit i landbruket og behov for nye store investeringar i heile landbruket delvis og på grunn av offentlege pålegg, må tilgangen på investeringsvirkemiddel aukast vesentleg. Den totale rama til tradisjonelt landbruk i BU-ordninga må aukast kraftig og gjennom det må Rogaland få auka si ramme vesentleg for at ein skal koma opp mot det behovet vi har ut frå produksjonsomfanget i fylket.

I fylket er det ein klar distriktsprofil på løyving av tilskot og rentestøtte. 70% av midlane skal nyttast i distrikta og 30% av midlane i dei meir sentrale

områda i fylket (Jæren). Det er ingen signal frå lokallaga på at denne fordelingsprosenten bør endrast. Det er ein tydelig distriktsprofil i ordningane. Det vert ikkje gitt tilskot til kraftfôrkrevjande produksjonar i Rogaland.

Rogaland får i dag BU midlar på kr 35 mill. og til rentestøtteordninga kr 67.4 mill.

Satsane til Rogaland bør aukast - BU midlar til kr 50 mill og rentestøtte til kr 75 mill.

Maksimal støtte på kvart prosjekt bør vera på dagens nivå, 30% av investeringskalkyle.

Ordninga med rentestøtte må utbetalast over til dømes fem år, ikkje som i dag 10 – 15 år, utan at beløpet vert redusert. Det er dei første åra etter ei investering likviditeten er vanskelig.

Rogaland Bondelag støtter Norges Bondelag sin modell for gradert investeringstilskot med eit grunnbeløp, til dømes 45 % på første million og at vidare tilskot vert redusert etter investert beløp med ein maks rame på om lag kr 1.5 mill., noko som utgjer 30 % tilskot ved investering på kr 6 mill. Ei slik ordning må gjelda i fleire år fram i tid, minimum 10 år.

Andre postar under LUF

Potetål – framtidig forvaltning av PCN

Det er påvist potetål på fleire bruk i Rogaland.

Styret støttar det arbeidet som sentralt er i gang med endring av regelverket for behandling og forvaltning av areal med potetål. Norsk Landbruksrådgiving Rogaland har teke seg av den faglege sida i denne saka for bonden. Styret støttar fullt opp om arbeidet om utforming av bransjestandard for bekjemping av PCN der det vert opna for produksjon av potet sjølv der potetålen er registrert og at næringa og bonden sjølv må ta eit eige ansvar.

Med grunnlag i dette vil Rogaland Bondelag be Grøntutvalet sentralt til å arbeida aktivt for å få ei løysing basert på EU sitt regelverk ang. potetål. Med eit slikt regelverk vil næringa og bonden kunna leva med det. Eit anna viktig ledd i dette arbeidet er og å sikra god tilgang på friske settepotet.

Prøvetaking for å påvisa/avkrefta mistanke om kva type potetål som er i jorda, er svært kostbar. Det finns ikkje resistente potetsortar for kvit potetål, og det er denne type potetål som er kostbar å påvisa. Kostnadane til prøvetaking kjem opp mot kr 1000,- pr da. Dette er ein kostnad som er alt for høg for den enkelte produsent. Sidan dette er offentlege pålagde prøvar må staten gå inn og dekke kostnadane med prøvetaking. Dersom ikkje det let seg gjera må fellesskapet via jordbruksavtalen ta kostnadane.

6. Miljø og økologisk landbruk

Økologisk landbruk

Rogaland Bondelag har forståelse for at det er eit marknad for økologisk produserte matvarer og at norsk landbruk skal dekka opp den etterspørselen, men regjeringa sitt politisk vedteke mål om kor stort forbruk ein skal ha av økologisk dyrka mat, er håplaust. Ekstra kostnadar pga vedteke produksjons- og forbruksmål av økologiske varer må politikarane sjølv ta ansvaret for og ikkje la det verta ei ekstra økonomisk belastning verken for landbruket generelt eller for omsetningsledda som ikkje får selt varene dei tek inn økologisk. Samvirke og andre omsetningsledd må ikkje verta pålagde å bera desse ekstra kostnadane og tapa i konkurranse med andre.

Ved omlegging til økologisk produksjon må ein større del av tilskota via jordbruksavtalen tildelast ut frå levert mengde vare og ikkje berre ut frå areal. Meirkostnadane ved økologisk drift vert i dag kompensert med tilskot og auka pris i marknaden. Styret er skeptisk til å auke tilskotssatsane meir i forhold til konvensjonell drift. Ein større del av inntekta bør kunna tas ut av marknaden.

Miljø

RMP- og SMIL-ordninga

Med grunnlag i utfordringa næringa i fylket har ang. forureining og klimaretta tiltak har ein her i fylket alt i fleire år arbeidd aktivt for å gjennomføra ekstra tiltak for å møta desse utfordringane og redusera forureininga. Gjennom arbeidet til Aksjon Jærvassdrag, nå Vannområde Jæren, har ein oppnådd vesentlege forbetringar alt, men det er klart behov for ennå sterkare satsing. Nå omfatte vassdirektivet alle vassdrag, og i enkelte vassdrag vil jordbruket møta store utfordringar som bør løysast med frivillege tiltak. Gjennom fleire år er det via RMP-ordninga vorte øyremerka heller store beløp til andre avgrensa område med særlege utfordringar. Etter styret si vurdering bør det i år vera Rogaland sin tur til å få ekstra midlar og ein vil sterkt tilrå at det vert avsett 10 mill kr gjennom RMP-ordninga øyremerka tiltak i Rogaland.

I praksis ser ein at SMIL-midlane vert nytta til ulike tiltak og ofte utanom ordninga sine eigentlege oppgåver. Ut frå det ser styret det som rett at regelverket for bruken av ordninga vert innstrama og at det vert ytterleg presisert at avtalepartane – dvs lokallaga til Bondelaget og Bonde- og Småbrukarlaga - vert tekne med på råd ved fastsettinga av bruken av midlane i dei einskilde kommunane. Vi ser det som rett at bruken av midlar skal kunna tilpassast lokale forhold og behov, men når bruken er så ulik som ein ser vert det uheldig og grunnlag for murring innan næringa. Ein del SMIL-midlar vert nytta til restaurering av eldre verneverdige bygg

Foto Bondevennen

knytta til næringa. Det er ok, men også midlar frå andre budsjettpostar bør kunna nyttast til slike ting. Ramma til SMIL-ordninga bør ikkje aukast.

Det må innførast grøftetilskot. Behovet for grøfting er stort i dei fleste områda av landet. Ein stor del av arealet er leigejord, og desse områda vert ikkje prioritert innan vedlikehald av - og nye grøfter. Effekten av god drenering er mindre avrenning, mindre jordpakking, høgare avling og betra klimaeffekt.

I samband med arbeidet med reinare vassdrag er det innført forbod mot haustpløying i fleire områder. Det er større fare for utbrot av mykotoksiner i kornproduksjon på enkelte av desse område. Forbod mot haustpløying i område med kornproduksjon der det er fare for mykotoksiner, må revurderast.

Ved innføring av restriksjonar må det faglege grunnlaget og konsekvensane vurderast nærare.

Vekstskifte i kornproduksjonen i utsette området for mykotoksiner bør stimulerast med dyrking av andre proteinrike plantevekster, som til dømes erter og lusern.

Landbruket må verta ein stor energileverandør innan fornybar energi med blant anna husdyrgjødsel og trevirke som råstoff. Det må utviklast kompetanse i Norge innan prosjektering, bygging av anlegg, drift og vedlikehald.

Tilrettelegging / infrastruktur for bruk av bioenergi må vera eit samfunnsansvar

7. Velferdsordningane

I uttalane frå lokallaga er det ordninga for ferie og fritid og sjukdom og svangerskap som vert halde fram som viktigast.

- Utgiftene med ferie og fritid er ei kostbar ordning for bonden. Satsane bør halda tritt med den generelle lønnsveksten i samfunnet.
- Avløysing under sjukdom og svangerskap bør styrkjast. Det er viktig at brukaren har eit sikkerhetsnett omkring seg dersom ulukka skulle inntreffa, og at dei økonomiske ramevilkåra for hjelp er til stades.
- Deltidsbonden vert hardt ramma dersom han/ho vert råka av sjukdom, regelverket i sjukelønsordinga må endrast. Ein kan i dag ikkje få både avløysartilskot og sjukepengar.
- Det må innførast ei ekstra dokumentert utbetaling i februar, med søknadsfrist i august.
- For nye brukarar må det innførast ei ekstra utbetaling for og dekka opp utgiftene.
- Tidlegpensjonsordninga må vidareførast og satsane må følgja den generelle inntektsutviklinga i samfunnet.
- Partane i jordbruksforhandlingane må avklare praktiseringa av tidlegpensjonsordninga der begge ektefelle har hatt si inntekt frå garden og aldersforskjellen mellom dei er til dømes 10 år. Den yngste ektefellen har ikkje rett på førtidspensjon sjølv om den eldste går av med pensjon når han er 67 år. Ein bør til dømes sjå på oppteningstid av jordbruksinntekt i slike situasjonar. Slik som ordninga er i dag er det nokre som kjem spesielt dårleg ut i samband med generasjonsskifte på garden.

8. Korn- og kraftfôr

Kornøkonomien

Betre økonomi til kornprodusentane bør skje via ved at det vert innført eit grunntilskot for korn basert på levert vare. For og auka arealproduktiviteten innan kornproduksjonen bør ein ikkje auka satsane på arealtilskotet. Det er heilt nødvendig å få på plass kvalitetsbetaling på korn, blant anna på bakgrunn av mykotoksininnhald. Dette må ikkje føra til høgare kraftfôrpris til husdyrbonden. Det bør vera prisreduksjon for dårleg kvalitet slik som det vert praktisert i andre produksjonar.

Marknadsordninga

Markedsordninga er viktig og ansvaret for ordninga må også framover tileggjast landbruket gjennom Norske Felleskjøp. Avtalepartane har dog eit overordna ansvar for at regelverket knytt til marknadsordninga er tilfredstillande.

Av ulike grunnar har heile ordninga kome skeivt ut og det bør vurderast nøye om ein bør gå gjennom ordninga på nytt slik at ein får ei fullgod ordning som også fungerer dersom verdsmarkedsprisen på korn skulle koma over norsk kornpris. Det må vera viktig at norsk produsert korn vert brukt opp i løpet av sesongen.

Prisnedskrivinga

Rogaland Bondelag ser på denne ordinga som svært viktig og må nyttast i det omfanget ein kan ut frå den totale økonomiske ramma ein rår over under forhandlingane.

Norsk korn utgjer i gjennomsnitt 50 - 60 % i kraftfôret. I tillegg til norsk korn vert det nytta importert korn, norsk og importert proteinråvarer, fett og ulike tilsettingsstoff, mykje for å få den kvaliteten ein krev på for. Prisen på dette er uavhengig av jordbruksavtalen, men styrt av verdsmarkedet og avgifter. Ut frå dette vert det galt nå kraftfôrprisen under forhandlingane berre vert justert etter same øre-endring som kornprisen pluss/minis endring av prisnedskrivinga. Den reelle auken i kraftfôrprisen må leggjast inn i kalkylane der ein finn kor mykje som må til for å kompensera ein auke i kraftfôrprisen.

Kvalitetsprising av norsk korn

Generelt må forbrukarane av kornet – husdyrhaldarane og kraftfôrindustrien - i større grad enn i dag definera kvalitetskrava for norsk korn. Då både med omsyn til proteininnhaldet, men ikkje minst også innhaldet av mykotoksiner. Dette har vore sterkt i fokus dei siste par åra og det bør setjast klare kvalitetskriterie der prisinga av kornet etter kvalitet vert nytta. Kornlaster med for stort soppinnhald må forkastast som for og prisast lågt og nyttast til andre ting – t.d energiproduksjon. Slikt korn må fjernast på den enklaste og billegaste måten. Alle innan varekjeden for korn må gå saman her og ta eit felles ansvar slik at ein lukkast i å innføra ei ny kvalitetsvurdering for korn alt frå hausten av.

I Stavanger er det lagra 55 tusen tonn korn av svært dårleg kvalitet. Dette kornet må det finnast ei løysing på korleis ein kan nytta. Skal det blandast inn i kraftfôr må det tilførast korn av svært god kvalitet frå andre delar av landet, eller ved import. Eit anna alternativ er å nytta kornet til energiproduksjon.

Norge har ikkje beredskapslager for fôrkorn. I ei tid med uroleg verdsmarknad , prisane på korn er ustabile, fleire land som eksportere korn har innført avgrensingar på grunn av tørke og brann. Det bør innførast eit beredskapslager med fôrkorn i Norge.

9. Mjølk (ku og geit)

Generelt

Rogaland Bondelag går inn for at ein både for ku- og geitemjølk fortsatt bør ha ei kvoteordning.

Kvoteordninga:

- Det må vera ein total gjennomgang med konsekvensvurderingar av kvoteordninga for mjølk som har sin bassis frå 1983.

- Det grunnleggjande i ei kvoteordning for mjølk må vera at det skal produserast mjølk i heile landet.

For Rogaland sin del ser vi at det i fleire år har føregått ei klar flytting av kvotar frå distrikta i fylket inn mot Jæren. Dette har rett nok minka noko dei siste par åra, men er ennå klar og det har tappa mjølkeproduksjonen kraftig i distriktskommunane.

Ein av grunnane til kvotesal i distrikta er den store strukturrasjonaliseringa som har vore innan mjølkeproduksjon. Dei naturgitte forholda kan vera utfordrande, det vert lang transport av grovfôr og areala er ikkje tilpassa den maskinparken som er i dag. Lett tilgang til anna yrke kan og vera avgjerande.

Det må setjast inn meir målretta tiltak for å behalda mjølkekvotane i distrikta. Eksisterande støtteordningar kan utviklast vidare, innan investeringsordningar og dagens ordning for distriktstilskot. Det er økonomien i mjølkeproduksjonen og annan produksjon på garden som er avgjerande om det skal vera mjølkeproduksjon på bruket.

Økonomi

Økonomien i norsk mjølkeproduksjon må betrast.

Det vart skapt store forventingar når det vart innført % toll på ikkje smakstilsett drikkemjølk og fløte. Denne omlegginga var heilt nødvendig for å unngå import av drikkemjølk og fløte.

Utfordringa nå er import av ost og smaktilsette produkt som til dømes yoghurt.

Satsane på distriktstilskot for mjølk bør aukast med eit likt tillegg pr liter på 5 øre i sone A, og 10 øre i sone B - J.

Jæren sin reduserte auke i driftstilskot på mjølk må kompenserast heilt ut, slik at den vert lik satsen for heile Sør-Norge.

Mjølkeproduksjon må få ei særskilt behandling i ein ny investeringspakke.

Geitemjølk

Det må verta stor fokus på mjølkekvaliteten og at mjølka kan nyttast til omsettelege og salbare produkt. Fyrst då sikrar ein geita som landskapspleiar og utnyttar utmarksresursane.

Ved kjøp og sal av kvotar for geitemjølk bør partane sjå på soneinndelinga på nytt slik at ein sikrar anlegg som behandlar geitemjølk, får nok råstoff og kan oppretthalda eit fagmiljø. Dersom det oppstår ubalanse i markedet bør staten halda att sal av kvote.

Foto Bondevennen.

10. Kjøt og egg

Sau / lam

Økonomien innan sau og lam bør vidareførast ut frå dagens nivå. Målpris sjå pkt 2.

Rogaland Bondelag er positiv til den auka vektlegginga ein har hatt innan tilskotsordningane for dyr på beite. Desse ordningane bør styrkast ut frå ønskje om å oppretthalde eit velpleidd kulturlandskap.

Sau og lam er viktige kulturlandskapspleiarar i utmark og fjell. Ein auke i satsane på kr 25,- for sau på utmarksbeite og fjell er nødvendig, utgiftene til organisering og drift av fjellbeite har gått kraftig opp dei siste åra.

Kvalitetstillegget på lam i kvalitet O og betre må utbelast sjølv om taket på husdyrtilskot er nådd. Vert det levert lam med god kvalitet må brukaren få ta del i det uansett tal på dyr det er på bruket.

Dagens produksjonstilskot for sau over eit år må endrast slik at normalt påsett av lam vert teke med. Det vil fremja utskifting av avlsdyr og dermed avlsframgangen i besetningen. Det kan gjerast ved at ein opnar for t.d. 30 % påsett ut over talet på sau over eit år, får tilskot.

Egg

Det vert påpeikt frå fjørfenæringa at kvaliteten på norsk korn kan vera utfordrande.

Produksjonstilskotet som vart redusert i sist jordbruksforhandlingar med kr 2, pr dyr må løftast opp igjen.

Gris

Felles for svineproduksjon og fjørfe er at fôrutgiftene er det som er avgjerande for lønnsomheta. Prisnedskriving på korn er omstritt, og dersom det ikkje vert løyvd meir inn i ordninga, bør ein sjå på ei form for grunnstilskot som kompensere for auke i korn / kraftfôrprisen.

Det bør ikkje foretas endringar i dagens konsesjonsgrenser for gris.

Den nye sona innan svineproduksjon på Jæren må fjernast, og avkortingane i tilskot må rettast opp.

Storfe/ammeku

Det har i lang tid vore underskot av norsk storfekjøt på marknaden. Det bør stimulerast til ein auke i produksjonen av norsk storfekjøt. Det er og behov for storfe i pleie av kulturlandskapen.

Nortura som administrer prisløypa for storfekjøt må oppmodast til å heile tida utnytte marknadssituasjonen for kjøt. Styret i Rogaland Bondelag tek det for gitt at det er ein god dialog mellom Nortura og Norges Bondelag.

Avstanden mellom sone 1 og sone 2 er på kr 4.55 pr kg slakt. For og styrka slakteproduksjonen i sone 1bør det innførast ein sats på kr 2.50 pr kg slakt i denne sona. Dei andre distriktssonene bør få ein auke på om lag 50 øre pr kg slakt.

Pelsdyr

Pelsdyrnæringa er i hovudsak ei distriktsnæring i kombinasjon med andre produksjonar på garden, samanlikna med internasjonal pelsdyrproduksjon er besetningane hjå oss små. Nærast alle pelsdyrskinn vert selde på verdmarknaden, kostnadsnivået i norsk pelsdyrnæring må haldast på same nivå som næringa i andre land har. For å oppretthalda distriktsstrukturen som er i næringa er det viktig med stabile ramevilkår med frakttilskot til råvarer og for.

11. Grønsaker, frukt og grønt

Styret viser til Grøntutvalet sin uttale og støttar opp om den. Styret vil trekkja fram nokre viktige saker grøntnæringa har fokusert på i fleire år:

Tilskot til forsøksringane og forsking

Forsking og rettleiing er viktig for ein sterk fagleg krevjande produksjon med små marginar. Skal produksjonen lukkast er det viktig at det er fagleg dyktige rettleiarar i nærmiljøet som kan følgja opp overfor kvar einskild produsent. Fleire forsøksringar slit med økonomien og må bruka ein for stor del av tida si til å skaffa seg økonomisk grunnlag utanom å driva rettleiing. Ramma til forsøksringane bør difor aukast vesentleg og då særleg til fagringar knytta opp mot forsøk og rettleiing innan spesialproduksjonar der det er få produsentar spreidd over store deler av landet. Døme her er forsøksringen for veksthus og for pyntegrønt. Grunntilskotet til desse ringane må særleg styrkast.

Plantevernsituasjonen

Plantevern er ei stor utfordring i grønsakdyrkinga. Forsøksringane har saman med Bioforsk, hatt forsøk og utprøvingar i mange år for **å** finna alternative løysingar, utan å lukkast. Det er også lite nye ugrasmiddel **å** prøva. Sjølv om eit nytt middel har god effekt, er det ikkje alltid midla vert godkjent av Mattilsynet. Eit nordisk samarbeid i denne saka bør vera sentralt. Ein vil og sterkt rå til at Norges Bondelag har nær kontakt med Norsk Landbruksrådgiving og andre fagmiljø som arbeider med desse problema.

Frustrasjonen er stor når middel vert utfasa før det kjem inn erstattande middel eller alternative tiltak. Ein føler også at det manglar ein "heilheitleg" oversikt. Kålrot er eit godt døme på det. Det har vore arbeidd i mange år med **å** finna alternative metodar til å bekjempa kålfluga. Der har ein enda opp med **å** nytta eit insektsnett. Dette fungerte godt, men så vart det einaste ugrasmiddelet ein kunne nytta, fjerna. Skal dyrkarane ha kontroll på ugraset, må dei ofte fjerna nettet for **å** radreinsa, men då kjem kålfluga og inn.

Avgjerande saker for grøntnæringa i heila landet:

- Eit fortsatt sterkt tollvern med arbeid for overgang til %-toll for dei fleste produksjonane innan sektoren.
- Innføra fraktordningar og for grøntsektoren og då særleg innfrakt
- Distrikts- og kvalitetstillegget bør hevjast og særleg for produksjonar der ein ikkje kan auka målprisen noko - særleg for tomat.

12. Andre saker

Energi

Det er fleire produksjonar i landbruket som har bruk for ekstra energi til blant anna oppvarming. Det gjeld i hovudsak veksthus og kyllingproduksjon. Energiprisane er nå høge, og avgiftsnivået på gass gjer at desse produkta får ein vanskelegare situasjon i marknaden.

For veksthus, som har avgrensa tollvern, betyr dette mykje for konkurransen med utanlandske produkt, i tida på året det ikkje er tollvern på norske produkt.

Norges Bondelag bør arbeida for avgiftsfritak på bruk av gass til oppvarming i veksthus og fjørfeproduksjon.

Juletreproduksjon

er ei veksande næring, som er med og styrkje driftsgrunnlaget på fleire bruk i distrikta. Ein del av juletreproduksjonen går til eksport. Juletreproduksjon krev kompetanse og mykje tilsyn og stell for og få den rette form på trea, alt etter kva marknad trea skal seljast i. Juletreproduksjon er ikkje skogbruk i tradisjonell betyding.

Styret ber Norges Bondelag om at denne produksjonen skal inn i jordbruksforhandlingane sine område og tiltak.

Rekruttering

Landbruket sliter med rekrutteringa til næringen.

Hovudgrunnar til denne situasjonen er stort arbeidspress og lita inntening. Betre generelle økonomiske rammevilkår og gode avløysarordninga er viktige. Nye brukarar må få ein startspakke slik at dei ikkje treng gå opptil eit år og meir, før dei får støtte over jordbruksavtalen.

Skal unge interesserte personar få plass i landbruket bør ein vera med og leggja til rette for at seniorane kan gå ut i anna yrke.

Det må vera sjølvsagt at dei unge kan overta eit driftsapparat som fungerer.

Kompetanse

Dagens landbruk krev god kompetanse innan fleire område. Marginane innanfor både planteproduksjon og husdyrhald vert redusert, og strukturrasjonaliseringa gjer at driftsomfanget nærast vert større for kvart år. Dette krev god kompetanse innan leiing, økonomi agronomi, husdyrproduksjon osv. Det er krevjande å produsera mat med god kvalitet. Styret ber Norges Bondelag arbeida for innføring av kompetansebevis for landbruket. Saman med betre inntektsmuligheter vil det vera med på å hevja statusen som matprodusent, og på sikt betra rekrutteringa til landbruket.

Pilotordninga

med tilskot til miljøvenlig spreiing av husdyrgjødsel har blant anna vore innført i deler i fylket, på areal som er egna for nedlegging/nedfelling av husdyrgjødsel. Det er svært positive erfaringar med dette tiltaket, mange brukarar har investert i nytt spreieutstyr for nedlegging av husdyrgjødsel. Skal ordninga gjerast om til ein permanent nasjonal ordning, bør ho ligga inne i RMP ordninga. Miljømessig vil ei ordning med mulighet for regional tilpassing vera å føretrekka. Tilskotsatsane må vera på dagens nivå.

Merknad:

*I tilknyting til diskusjonen i styret ang. spørsmålet om bruk av midlar til prisnedskriving av norsk korn til kraftfôr, vil styremedlem **Stein Pettersen, Bjerkreim** ha med følgjande oppsett i uttalen for å illustrere utslaget ved bruk av prisnedskriving:*

"Prisnedskriving på korn bør vera uendra. Prisnedskrivinga er svært effektiv for å senka matprisen! - Men den gir og ein svært ulik effekt både på prisen til forbrukaren for dei ulike kjøttslaga, men og på inntekta til bonden.

10 øre endra kraftfôrpris gir følgjande effekt i inntekta til produsenten:

- *Kyllingproduksjon – konsesj.*
330 tonn kraftfôr – 0,5 årsverk
66.000 kr pr årsverk
- *Stor kylling – konsesj.*
486 tonn kraftfôr – 0,5 årsverk
97.000 kr pr årsverk
- *200 sau – 20 tonn kraftfôr*
1 årsverk – 2.000 kr pr årsverk
- *Sau og mjølk – 60 tonn kraftfôr*
2 årsverk – 3.000 kr pr årsverk
- *Mjølk med minimalt påsett*
kvote 400.000 l – 105 tonn kraftfôr
1,5 årsverk – 7.000 kr pr årsverk

Tiltak i samband med jordbruksforhandlingane våren 2011

Arbeidet i førekant av jordbruksforhandlingane stod sentralt for heile organisasjonen gjennom heile våren. Det er viktig for organisasjonen å halda trykket oppe slik at medlemmane og heile organisasjonen hadde tru på forhandlingane. Det var viktig å engasjera lokallaga med å koma med innspel til jordbruksforhandlingane slik at fylkeslaget hadde ryggdekning for ein offensiv uttale til Norges Bondelag. Heile organisasjonen si hovudoppgåve var å byggja opp forståing for at landbruket treng eit økonomisk løft, for å sikra inntekt og rekruttering i landbruket.

Landsomfattande aksjon

Det var eit stort engasjement i ”Bodstikke aksjonen” som gjekk gjennom dei fleste kommunane i Rogaland.

Tiltak ved eventuelt brot

Som vanleg la organisasjonen opp detaljerte planar for tiltak som skulle gjennomførast dersom forhandlingane braut saman. Om det vert brot er det ikkje rom for snille markeringar, det er viktig å setja foten ned og skikkeleg markera kva ein meiner. I dette opplegget var det lagt opp til eit tretrinns opplegg

- Lokallaga skulle gjennomføra lokale markeringar, snarast mogleg etter brot var faktum.
- Deretter skulle fylkeslaget gjennomføra eit omfattande opplegg. Hovudhensikta er å visa sinne, frustrasjon og skaffa næringa ein talarstol for å få bodskapen ut til både stortingspolitikarar, regjeringspartia og fok flest der ein fekk sei ifrå kva ein meinte om staten sitt tilbod om manglande vilje til å satsa på å gi bøndene eit inntektsløft.
- Siste trinn var å gjennomføra eit opplegg i Oslo med markering framføre regjeringsbygget.

Detaljerte planar vart sendt lokallaga klar for gjennomføring dersom brot vart eit faktum.

Oppsummering av jordbruksavtalen 2011

Staten og Norges Bondelag vart einig om ny jordbrukeavtale . NBS valde å trekkja seg ut av forhandlingane før partane gjekk inn i dei reelle sluttforhandlingane 16. mai.

Samla ramme vart på pluss 1.420 millionar kroner og forhandlingsvinsten er på 420 mill kr – det utgjer ca 10.000 kr meir pr årsverk jamført med staten sitt tilbod. Samla innteksmulighet med ny avtale vert ca 25.000 kr pr årsverk. Dette er ein auke som gir landbruket ei kronemessig lik inntekt med andre grupper.

I tillegg til dei 25.000 kr pr årsverk, er det ved flytting av midlar internt i avtalesystemet – ca 100 mill kr – ført til ein inntektseffekt til bonden på 2.000 kr pr årsverk som igjen kan reknast som ei mindre tetting av det såkalla inntektsgapet.

Gjennom avtalen er landbruket/bøndene vorte friteken for å betala matproduksjonsavgifta på til saman 280 mill kr til staten. Denne avgifta som har vorte betalt inn av foredlingsindustrien/mottakarar av varene, for delvis dekning av arbeidet til Mattilsynet, skal nå frå 1/1 2012 betalast direkte av Staten. Denne fjerninga fører til at ein enkelt kan auka målprisen på varene tilsvarande utan at det vil føra til auke prisen i markedet.

I avtalen er det lagt inn ein auke i kraftfôrprisen på 7 øre, prisnedskriving av korn til norsk kraftfôr vert auke med 3 øre?

Ei eiga arbeidsgruppe skal oppnemnast for å vurdera frakttilskotsordninga for korn og det er avsett 5 mill kr i første omgang for justeringar.

I denne omgangen vart det ikkje noko gjennomslag for å etablera ei innfraktordning på grønsaker og frukt, men det vil verta følgd opp seinare.

I kravet hadde ein og opplegg for å endra tollsystemet for ost og andre melkeprodukt – frå kronetoll til %-toll - slik vi fekk for drikkemelk i fjor. Det ville staten ikkje gå inn på.

Reaksjonar på avtalen

Etter staten hadde lagt fram sitt tilbod var det fleire som meinte at ein burde brote av di tilbodet ikkje var eit reelt utgangspunkt for forhandlingar. Fylkesleiaren

og hans kollega i dei andre fylka tilrådde under tvil at Norges Bondelag sette seg ved forhandlingsbordet. Det var stor frustrasjon under forhandlingane blant våre medlemmar, det vart ikkje kalla forhandlingar, men sonderingar og avklaringar nærast heilt fram til avtale vart inngått. Det vart inngått avtale 16. mai.

Fleire av våre medlemmar reagerte negativt på avtalen. Det vart hevda at avstanden mellom krav og inngått avtale var alt for stor. Forhandlingsutvalet i Norges Bondelag hevda at dette var det lengste ein kunne koma innanfor dei politiske signala som vart gitt i forhandlingsprosessen.

Blant medlemmane i Rogaland Bondelag var det usemje om ein burde brote, eller inngått avtale. Det var eit stort behov for informasjon om avtaleresultatet.

Den reaksjonen som vart mest kjent var då styret i Sandnes Bondelag la ned sine verv i lokallaget i protest mot at det vart inngått avtale.

Revidering av husdyrgjødselforskriftene

Arbeidet med å revidera forskriftene som omhandle lagring og spreiing av husdyrgjødsel har vore tema i lang tid nå. Tidsskjema for eit høyringsforslag er vorte utsett fleire gonger. Planen nå at det vil liggja føre eit forslag før sommaren 2012.

Rogaland er det fylket som klart har størst husdyrtetthet. Målt i GDE pr dekar (korrigert for beitefrådrag og spreieareal på innmarksbeite) har Rogaland 0,19 GDE/dekar, nær dobbelt så høgt som Nord-Trøndelag med 0.10 GDE/dekar. Det viser kor viktig saka er for rogalandsbonden.

Fylkesmannen i Rogaland engasjerte Norsk institutt for landbruksøkonomisk forsking, NILF, for å få fram moglege konsekvensar på innstraming i lagring og bruk av husdyrgjødsel.

Ein skal ikkje dramatisera saka for mykje, men for landbruket i fylket er dette likevel alvorleg lesnad.

Ved ein revisjon av forskriftene vil ein få krav om endringar på fleire område. Nokre av dei viktigaste vil truleg vera:

- Auka krav til lagerkapasitet av gjødsel – frå i dag 8 månadar til 10 evt 12? Dette er kalkulert til ein kostnad på 64 til 106 mill kr pr månad auka krav om gjødsellager.
- Endring i lovleg spreietidspunkt/-periode. I dag er frist for spreiing utan nedmolding 1. september, og er lik for heile landet.
- Krav om gjødsling etter fosforinnhaldet i jorda. I dag er grensa 3,5 kg fosfor pr da med husdyrgjødsel. Ingen grense for spreiing av mineralgjødsel.
- Heile 29% av beitearealet er i Rogaland. Det er viktig at beiteareal som er godkjent som spreieareal har denne statusen, og at det ikkje vert lagt restriksjonar på spreieteknikk m.m som gjer det vanskeleg og nytta areala til spreiing av husdyrgjødsel.
- Endring i berekningsgrunnlaget for gjødseldyreiningar - kor mange dyr det er på ein GDE.

Rapporten syner at konsekvensane for matproduksjonen i Rogaland vert alvorleg om ny forskrift vil føra til ei innskjerping i bruken av husdyrgjødsel. Dagens spreiearealkrav er i dag 4 dekar pr gjødseldyreeining (GDE). Det vart teke utgangspunkt i svensk regelverk, svensk regelverk er meir omfattande enn det norske, men ein har som utgangspunkt 6,4 da pr GDE . Konsekvensane er store for matproduksjonen: Det vil krevja ein reduksjon i husdyrhald tilsvarande heile dagens svinehald i fylket eller 40% av alt storfehald. Dette vil sjølvsagt få konsekvensar. Først og fremst for den enkelte bonde, men også for foredlingsindustrien og sysselsettinga i næringsmiddelindustrien – ja i heile infrastrukturen knytt opp mot landbruket.

Rogaland Bondelag er godt nøgd med at fylkesmannen i Rogaland tok initiativet til NILF rapporten, den syner klart kva konsekvensar ei innstraming får på fleire område, og ingen skal kunna sei at ein ikkje var klar på moglege konsekvensar dersom det vert ei innskjerping.

I Norges Bondelag er det Kvalitets - og Miljøutvalet som har ansvar for å følgja saka. Ola Andreas Byrkjedal frå Gjesdal er fast medlem i utvalet.

Rogaland Bondelag følgjer saka tett i godt samarbeid med Norges Bondelag.

QUALITY HOTEL
AIRPORT HOTEL STAVANGER
BY NORDIC CHOICE

Ditt kurs og konferansehotell
Web: www.airporthotellet.no
Mail: kristian.ugelstad@choice.no

Vassdirektiver, uttale til planprogram

Arbeidet med innføring av EU sitt vassdirektiv har vore omtalt i tidligare årsmeldingar.

Tidlegare var Agder-fylka og Rogaland eit vassområdet, men vart frå 1. januar 2010 delt slik at frå nemnde dato vart Regionområdet Rogaland etablert og Fylkeskommen har ansvaret for planarbeidet og gjennomføringa. Rogaland er igjen delt opp i 4 vassområde – Dalane, Jæren Haugalandet og Ryfylke. Forutan alle vassdraga omfattar planen grunnvatnet og kystvatnet utafor elvemunningane.

Etter planforslaget skal ulike forslag til tiltak følgja vassdraga og omfattar heile nedslagsfeltet til vassdraga. Dette gjer at grensene mellom dei ulike vassområda ikkje plent følgjer dei ordinære kommune- og regiongrensene i fylket.

Tiltak som skal gjennomførst ut frå plandokumentet er i hovudsak delt i to:

- Tida frå 2011 – 2015 skal nyttast til tilstandsregistrering og utarbeiding av tiltak for alle vassdraga. Desse forslaga skal ut på brei høyring - truleg hausten 2014
- Tida frå 2015 – 2021 skal nyttast til gjennomføring av tiltak

Kvalitetskriterium

Gjennom Aksjon Jærvassdrag er dei fleste Vassdraga for Jærområdet alt kvalitetsvurderte og i løpet av dei første åra skal resten av vassdraga i fylket kvalitetsvurderast. Gjennom ulike tiltak er målet at alle vassdrag skal koma opp i kvalitetsgruppa GOD innan 2021. Vassdraga og andre område opplegget gjeld for, skal analyserast etter fleire parametrar og dersom berre ein av desse viser ein dårlegare kvalitet enn god vert heile eller deler av vassdraget vurdert som moderat eller dårlegare og tiltak må gjennomførast. Alle tiltak som skal gjennomførast må føra til at kvaliteten vert betre.

Fylkeskommunen la fram forslag til planprogram og hovudelement dei ønskjer innspel på i høyringsrunden er:

- Dekker planprogrammet de tema som bør behandlast i forvaltningsplanen?
- Er det tydelig hvordan arbeidet med forvaltningsplanen for vann er lagt opp?
- Er det tydelig hvordan en skal delta i arbeidet og hvordan man kan finne informasjon?
- Er det andre metoder for involvering som kan benyttes?
- Er høringspartene sine interesser tilstrekkelig representert/ivaretatt i arbeidet?"

Uttale frå fylkeslaget:

Rogaland Bondelag er generelt positiv til at dette arbeidet er sett i gang. Gjennom ulike tiltak over fleire år har næringa vist at dei har teke ansvar og arbeidd aktivt med saka. Alt frå førsten på 70-åra starta arbeidet med sannering av silopressafta som det først var tillate å sleppa ut i vassdraga. Fiskedøden som oppstod førte straks til at næringa tok saka på alvor og gjennomførde nødvendige tiltak. Seinare har fleire andre tiltak vorte sett i verk og resultata av Aksjon Jærvassdrag som tok til med sitt arbeid i 1993, er det satsa mykje på dialog og samarbeid med bøndene. Gjennom frivillige tiltak frå bonden si side, har ein oppnådd svært positive resultat. Ut frå desse erfaringane må ein også i det vidare arbeidet med forureiningsproblematikken, byggja på dei metodane ein har nytta i samband med Aksjon

Jærvassdrag

Reine vassdrag må vera eit fells ansvar for heile samfunnet. Difor må det også offentlege midlar til for å kunna oppnå ønska målsetningar. I frå statleg hald bør det derfor overførast midlar både til fylkeskommunane som har hovudansvaret for arbeide, men og til kommunane som vil sitja att med ein del konkrete arbeidsoppgåver. Dessutan må staten sørgja for at det vert utvikla nok kompetanse på ulike område og at t.d. analysekapasiteten i samband med tilstandsregistreringa av vassdraga nå framover, vert stor nok.

Bruk av tildelte løyvingar

Tildelte midlar må brukast på best mogleg måte og primært gå til gjennomføring av tiltak.

I dokumentet vert det gitt uttrykk for at det truleg må til ei omstrukturering av RMP- og SMIL-midlane. Som kjent er dette midlar over jordbruksavtalen. Rogaland Bondelag vil be om at Bondelaget og Småbrukarlaget vert tekne med i desse vurderingane.

Totalvurdering

Rogaland Bondelag ser det som positivt at det i høyringsdokumentet under kap. 2 Formål med planarbeidet, vert gitt uttrykk for at ei totalvurdering skal leggjast til grunn.

Organisasjonen har særleg merka seg setninga i slutten på punkt 2.1: Helhetsvurdering skal gjøres ikke bare ut frå vannets kvalitet, men også i lys av andre samfunnsinteresser som energiforsyning, landbruk og andre næringar, infrastruktur, vannforsyning m.m.

I tilfelle der aktuelle tiltak vil gå ut over høve til å nytta aktuelt arealet til produksjon av mat, må verdien av matproduksjonen vega tyngst.

Vesentlege spørsmål

I punkt 8.3.1 i høyringsdokumentet går det fram at det i løpet av 2011 skal det utarbeidast eit notat som skal ta for seg "vesentlege spørsmål". Rogaland Bondelag vil be om at dette notatet vert sendt ut på høyring.

Rett med oppdeling i vassområde

Etter Rogaland Bondelag si vurdering er det fagleg rett at Rogaland er delt i dei fire vanlege regionane og at grensene for vassområda følgjer nedslagsfeltet til vassdraget.

Vurderingar av aktuelle tiltak

I tilknyting til aktuelle tiltaka vil Rogaland Bondelag i denne omgangen peika på følgjande element:

- Tiltak må vera tufta på faglege vurderingar.
- Tiltaka og gjennomføringa av dei, må vera knytta opp til graden av forureininga i det konkrete vassdraget og ikkje etter kva region eller vassområde vassdraget ligg inn under.
- Tilføring av for mykje næringsstoff – gjødsel – til vassdraga er oftast hovudproblemet i forureininga. Eit viktig tiltak er difor å utarbeidd gode gjødselplanar bøndene har tillit til.
- Mykje av dette arbeidet går på holdningar. Å endra holdningar treng tid. Difor må ein vera open for at ein må bruka tid og at ein i gitt høve treng lenger tid enn fram til 2021 for å oppnå ønska effekt og klarlagde mål for arbeidet.
- Der ein manglar fagleg kompetanse og innsikt i korleis ulike tiltak fungerer, er det viktig at nødvendige undersøking/forsking vert sett i verk.
- Nytte-/kostnadsaspektet for aktuelle

tiltak må vurderast. I hovudsak må tiltak som gir raskast og/eller best effekt ut frå innsett ressursar, prioriterast.

- Innsjøar som frå naturen si side ikkje let seg få opp i kvalitetskategorien GOD innan gitt tidsramme, må ein akseptera bruk av lengre tid eller akseptera at dei har den tilstanden dei har frå naturen si side.
- Område rundt oppdrettsanlegg må og trekkjast inn i desse vurderingane.

Representasjon i ulike utval

I hovudsak er det bøndene som er grunneigarane av nedslagsområda til vassdraga og fleire av tiltaka som skal gjennomførast er retta mot bøndene sin bruk av aktuelle område. Ut frå denne situasjonen og at det vil vera viktig å spela på lag med næringa, ser Rogaland Bondelag det som svært viktig at næringa vert representerte i aktuelle arbeidsgruppene i tilknyting til dette arbeidet. Konkret vil ein be om at landbruket vert direkte representert i Vannområdeutvalga for dei einskile vassområda, i den regionale referansegruppa til Vannregionutvalget og ved evt. oppretting av fag- og temagrupper.

Ny bransjestandard innan handtering av potetcystenematode

Det vart innført ny bransjestandard innan handtering av potetcystenematode – PCN i 2011.

Tidligare ordning for å avgrensa smitte var å påleggja dyrkingsforbod av potet i fleire år. Kor lang tid dyrkingsforbodet skulle gjelda var avhengig av type PCN som vart konstatert.

Undersøkingar som Mattilsynet har utført har synt at omfanget av PCN har heller auka enn vorte redusert.

I den nye bransjeavtalen har potetdyrkaren sjølv ansvar for å kartleggja smittestatus, tiltak og gjennomføring av desse.

Potetnæringa har teke ansvar og har utarbeida ein bransjestandard, og den er godkjent av Mattilsynet.

Bransjestandaren inneheld retningsliner om vekstskifte, prøvetaking av smitte, sortsval av settepotet, reinhald osv.

Rogaland Bondelag har i samråd med Norsk Landbruksrådgiving Rogaland gitt innspel på kostnaddsdekking av prøvetaking for å avklara smitte. Årsaka til uttalen var eit kostnadsbilete på opp mot kr 1000,- pr da potetareal hjå den enkelte produsent.

Ansvaret for innføring av bransjestandard for PCN vert lagt til aktuell eining i Norsk Landbruksrådgiving. Lokale faggrupper skal utarbeida tiltaksplan for området og har ansvar for iverksetting av planen.

Forslag på ny forskrift kvoteordninga melk

Landbruks og matdepartementet la fram forslag til ny forskrift på kvoteordninga for melk. Departementet tok sikte på at en ny forskrift skulle tre i kraft fra årsskifte 2011/12. Fylkeslaget gav sin uttale til Norges Bondelag i januar.

De viktigste endringene i forslaget var:

- Reglene i kvoteringa for samdrift for disponibel kvote under 400 000 liter kumelk opphører. Dette før følgende konsekvenser:
  - Avstandskravet på 17 km mellom samdriftsdeltakerne og driftssenteret opphører.
  - Avgrensninga på 5 deltakere i ei samdrift opphører.
  - Deltakere i en slik samdrift kan leie/kjøpe kvote.
  - Alle tilskudd i samdrifta må foretaket søke felles på.
- Kvoteleie blir et rent privatrettslig forhold produsentene imellom som fører til:
  - Krav om 5 års avtale faller bort
  - En kan både være utleier og leietaker på samme tid.
- Leveransekravet om 24 måneders sammenhengende leveranse for at sovende kvoter skal være aktiv faller bort
  - Produksjonsretten faller bort dersom kvoten ikke har vært nyttet i løpet av 10 år
- Andre endringer:
  - En kan selge deler av kvoten, uansett 50 % til staten
  - Nyetablering kan skje ved kjøp av kvoter på det private markedet. Har man gjort det er man kvalifisert til kjøp ved statlig kvotesalg
  - Avgrensning på kjøp av maksimalt 30 % av egen kvote faller bort
  - Statlig kvote blir fordelt likt mellom alle kjøperne uavhengig av kvotestørrelse, avgrensa til innmeldt mengde.
  - Minimumskvote på 30 000 liter blir opphevet.
  - Hvert foretak/samdrift kan ikke produsere mer en kvotetak til meieri eller til egen foredling sammenlagt.

I Rogaland var det i juli 2010 registrert 315 samdrifter. Det var 198 samdrifter med 2 deltakere og gjennomsnittskvota er 251 000 liter. En kan anta at de fleste av disse samdriftene har under 400 000 liter i kvote. Konsekvenser med disse endringene vil bli at all husdyrproduksjon som deltakerne i samdrifta har må inn i et foretak og at flere samdrifter får avkorting i produksjonstilskudd fordi de kommer i taket på tilskuddsgrensa for husdyr. Dersom en av deltakerne driver produksjon av andre vekster blir disse regnet inn i driftsfellesskapet. Samarbeidende parter kan ikke avløyse hverandre.

Rogaland Bondelag viste til at endringar i forskrifta om melkeordningen er en sak for avtalepartene og ikke Landbruksdepartementet alene. I en så omfattende revidering av forskriften bør det opprettes en partssammensatt arbeidsgruppe som vil se på konsekvenser, før en legg frem forslag på revidert forskrift. Konsekvensene for samdrift med kvote under 400 tusen liter melk er stor både økonomisk og regnskapsmessig. Styret i fylkeslaget tilrådde Norges Bondelag å avvise forslaget om endring av forskriftene innen kvoteordningen for melkeproduksjon. Forskriften ble ikke iverksatt.

Legg dine møter og konferanser hos oss i Sandnes!

160 totalrenovert rom, lyst og stort konferansesenter, restaurant med god og innholdsrik lunsjbuffet.

QUALITY HOTEL

RESIDENCE, SANDNES

BY NORDIC CHOICE

Kontakt: Salgssjef Hege Flesjå

Mail: hege.flesja@choice.no - Tlf.: 51 60 57 13 - Mob.: 400 08 565

Deltakelse i økologiprosjekt

Referansegruppen har kun hatt ett møte i 2011. Gette Eidesen, styremedlem i Rogaland Bondelag er representant i denne referansegruppen.

Regjeringen har et mål om 15 % økologisk produksjon og forbruk i Norge innen 2020. De økologiske arealene i 2010 utgjorde ca 4,7 % av det totale jordbruksarealet. Det er store regionale variasjoner i de økologiske husdyrproduksjonene i Norge. Det har imidlertid vært en økning for alle husdyrslag. Målet med prosjektet " Økoøkning på Nord- Jæren" er å få flere offentlige virksomheter i Stavanger og Sandnes til å bruke økologisk mat, og til å gjøre produktene mer kjent blant folk flest.

Blant prosjektets aktiviteter i 2011 kan en nevne månedlig økologisk marked på Nytorget i Stavanger fra mai- oktober, økologikonferanse på Måltidets hus og "Bønder i byen" der folk i byen fikk bygge grønnsakskasser og beplante dem på Nytorget. To åpne gårdsarrangement ble arrangert – Økologisk gårdsmarked ved Leikvoll gård på Randaberg og rundt 600 personer fant veien til «Matløypa på Ullandhaug», der bl.a. Ullandhaug økologiske gård deltok. Matløypa ble i 2011 arrangert for tredje gang som del av Forskningsdagene. Den årlige Folkefrokosten som arrangeres av Grønn Hverdag, Oikos og Stavanger bispedømme fikk støtte av Økoøkning-prosjektet.

Kontakten med de kommunale virksomhetene har i stor grad bestått av inspirasjonsforedrag – personalet i en rekke barnehager og SFOer har fått vite mer om økologisk mat. Det ble holdt to lærerike matkurs for barnehageansatte og aktivitetsdager på Ullandhaug økologiske gård, med hesjing, potetopptak og pinnebrødsteking på timeplanen. I samarbeid med Unge Kokker og Framtidens byer fikk 75 ungdommer fra 5 ungdomsskoler og én videregående skole gå på matkurs i høst, der de lagde mat av økologiske ingredienser. Godalen videregående skole, som utdanner elever i Restaurant- og matfag, har hatt stor oppmerksomhet på økologisk mat dette året, og Økoøkning-prosjektet har bidratt med flere foredrag for elever og lærere, og med å organisere en fagdag på Ullandhaug økologiske gård, der elevene var med på høsting, saftpressing, kompostering, tillaging av suppe og annet. Fra høsten av begynte Godalen-elevene å produsere jevnlige økologiske måltider til 230 elever på SFO på Våland skole, etter initiativ fra prosjektleder i Økoøkning.

Foto: Gabriele Brennhaugen

Åkerriksa

Rogaland Bondelag deltok på oppsummeringsmøte om åkerriksa på Statens hus. Norsk ornitologisk forening (NOF) gav en oppsummering av NOF sin aktivitet og kunnskap om åkerriksa fra 2011. Videre gav fylkesmannen i Rogaland en innføring i gjennomføring av tiltak og økonomiske stimuli for åkerrikse i landet i 2011.

I 2010 ble det registrert kun 72 syngende hanner i Norge og er med dette betegnet som en kritisk truet fugleart. I 1995 ble det startet et prosjekt for å ta vare på åkerriksa. Prosjektet omfatter registrering, overvåkning av hekkeområder og spredning av nyttig informasjon til norske bønder og befolkninga forøvrig.

Det foreslås her en rekke tiltak for å ta vare på åkerriksa som en del av den norske faunaen.

Tiltakene er inndelt i følgende hovedgrupper:

1. Informasjon (særlig overfor bønder)
2. Kartlegging/overvåking
3. Driftsmessige tiltak i jordbruket
   - Utsatt slått i områder med mistenkt hekking av åkerrikse(for å redusere tap av reir)
   - Åkerrikse-vennlige slåtte- og treskemetoder i områder med påvist åkerrikse (for å redusere ungedødelighet)
   - Asynkron slått (for å redusere ungedødelighet)
4. Arealforvaltning
   - ta vare på og eventuelt gjenskape fuktenger og andrenaturlige og semi-naturlige hekkeområder for åkerrikse
   - identifisere arealer og landskaper av stor betydning for åkerrikse, med tanke på særskilt forvaltning

Åkerriksa må ha høy vegetasjon for å hekke og er særlig knyttet til grasenger i kulturlandskap og kornåkre. Derfor er bondens bruk av slåmaskiner en viktig faktor. Tidlig slått og flere slåtter hver sesong gir små muligheter for åkerriksas egg og unger overlever. For å unngå at unger og voksne blir tatt av høstningsredskapene kan du:

- Utsette slåtten i enger med hekkende åkerrikser til etter 1. august (15. august på Østlandet).
- Sette av areal som ikke slås der det er mistanke om hekking.
- Senke farten når du slår.
- Justere kuttehøyden opp et hakk.
- Bruke åkerriksevennlig slåttemønster. Dvs. at det slås fra midten og ut eller fram og tilbake. Dette hindrer at fuglen blir presset inn og ”fanget” på midten av jordet.

Bønder som har åkerrikse i åker eller eng og utsetter eller avstår slåtten i et område, kan søker om tiskudd (erstatning) for tapte avlinger og eventuell ekstra arbeidstid. Landbrukskontorene i hver enkelt kommune er behjelpelig med mer informasjon om disse støtteordningene.

Landbruksmeldinga

Regjeringen la fram den lenge varslede stortingsmeldinga om landbruks –og matpolitikken - Velkommen til bords, den 2. desember 2011. Meldingen behandles i Stortinget næringskomitee og ble lagt frem til høring 6. januar 2012. Sluttbehandlingen i komiteen vil bli behandlet innen utgangen av mars og vil bli vedtatt i stortinget i forkant av landbruksforhandlingene. Norges Bondelag har gitt innspill om sine prioriteringer for landbrukspolitikken til regjeringen i flere omganger. Hovedinnspillet ble gitt allerede i etterkant av årsmøtet i 2010. Våren 2011 ble fulgt opp med budstikkeaksjonen, hvor det ble holdt løpende kontakt med politikerne for å fremme Bondelagets prioriteringer helt frem til fremlegging av meldinga.

Fylkeslaget vil på bakgrunn av innspill fra lokallag og diskusjon i styret, gi innspill til Norges Bondelag om viktige forbedringer som kan gjøres i Stortingsmeldingen.

Organisasjonssaker

Arbeidsplan for Rogaland Bondelag 26
Bodstikka 27
Fornyingsutvalet i Norges Bondelag – på hugget 28
Ny strategiplan for Rogaland Bondelag 29
Distriktsmøtene 2011 30
Ledermøtet 2011 30
Fylkesting- og kommunevalet 2011 31
Val av ny leder og nestleder i fylkeslaget 31
Aktive lokallagsmidler 2011 31

Arbeidsplan for Rogaland Bondelag 2011/2012

Gode diskusjonar.

Arbeidsplanen byggjer på strategiplanen til Rogaland Bondelag og er grunnfesta i visjonen:

Vi får Rogaland til å gro

Arbeidsområda styret til Rogaland Bondelag vil prioritera:

- Ramevilkåra for landbruket, styrke inntektsutviklinga og sikre rekruttering til næringa
  - Engasjera lokallaga og gje uttale på saker som påverkar bondens inntekt
  - Delta i utvikling og tilrettelegging med kompetanseheving for heila landbruket
  - Oppfølging av regionalplan for landbruk i Rogaland
  - Engasjement ang. ny Landbruksmelding
  - Arbeida aktivt ang. revideringa av gjødselforskriftene, spreiearealkravet og innføring av vassdirektivet i fylket
- Praktisk HMS arbeid på garden
  - Følgja opp 0-visjonen - reduksjon av ulykker og null dødsulykker i landbruket
  - Mål om minst 15 studieringar i 2011 og minst 15 studieringar i 2012.
- Areal og ressursforvaltning
  - Følgje opp / overvaka jordvernsituasjonen i kommunane
  - Opplæring av tillitsvalde innan reguleringsplan/arealplan arbeidet
- Delta i samfunnsdebatten – fylgje opp info-strategien
  - Delta på møte i lokallaga
  - Følgja opp kontakten med stortingsbenken og fylkespolitikarar og delta på møte der representantar frå leiande næringsorganisasjonar møtes og ha god kontakt med media.
  - Skaffe seg kunnskap og kunne delta aktivt på møte der rammevilkåra for landbruket vart drøfta.
  - Delta aktivt i klima- og miljødebatten framover, vassdirektivet og gjødselforskriftene
  - Ta aktiv del i arbeidet med utvikling av bio-gassanlegg i Rogaland
- Utarbeida ny strategiplan for Rogaland Bondelag

Andre tiltak knytte opp til måla i strategiplanen:

Våre medlemmer

- Ta vare på medlemmer ein alt har og ha fokus på verving av bønder med produksjon, marknadsføra unge bønderpakken og følgja desse spesielt opp.
- Arbeida for å få fleire kvinner som aktive medlemmer og som tillitsvalde i organisasjonen
- Vere meir synlege og aktive gjennom heimesidene våre og bondebladet
- Motivera lokallaga til å bidra med stoff til fylkeslaget si heimeside.
- Styrkja samhaldet og solidariteten i organisasjonen og innan næringa

Lokallaga

- Følgja opp innhaldet i Tiltaksplan for å styrkja organisasjonsarbeidet og auka aktiviteten i lokallaga

- Hjelpa til med opplegg lokallaga kan nytta i møte med lokale politikarar og andre i sitt nærmiljø
- Gå aktivt ut med kurstilbod til tillitsvalde og stimulera dei til å delta
- Motivera til å etablera fellesstyre mellom lokallag i ein kommune og stimulera til samarbeid mellom lokallag innan regionane i fylket
- Styret skal i løpet av arbeidsåret ha to kontaktrundar med leiarane i lokallaga og vera bevisste på lokallaga sine ynskjer og utfordringar
- Oppmoda lokallaga til å pleia kontakten med lokalpolitikarane og næringsavdelingane i kommunen, og søke medlemsskap i lokale næringsforeiningar
- Oppmoda lokallaga til støtta opp om bygdeungdomslaget
- Hjelpa lokallaga til å gjennomføra Open Gard og arbeida for at det vert Open Gard-arrangement fordelt over heile fylket
- Gjennomføra leiarmøte hausten 2011 i samarbeid med eit anna fylkeslag.

Næringspolitikk

- Følgja opp saker som kjem frå enkeltmedlemmer og lokallaga
- Gjennomføra tiltak som vert lagt opp frå Norges Bondelag si side
- Ha eit aktivt engasjement i næringspolitiske saker opp mot Norges Bondelag
- Delta på ulike næringskonferansar i fylket

Nettverksbygging

- Gjennomføra tiltak i samband med Den Grøne Skulen
- Oppretthalda kontakten med hjelpeprosjektet i Sambolabo i Kamerun. (U-hjelpsutvalet),
- Gjennomføra ekstra kurs kokkeelevar på vidaregåandes kular i fylket
- Delta aktivt i partnarskapet i NCE (Norwegian Centres for Expertice) - Nasjonalt senter for utvikling og vekst innanfor matindustriell forsking - og gjera det betre kjent hjå medlemmane, og andre aktivitetar som er på Måltidets Hus.
- Støtta opp om Nei til EU ved behov

Den politiske kontakten

- Ha møte med Rogalandsbenken og sentrale fylkespolitikarar
- Ta direkte kontakt med politikarar på alle nivå ved behov

Nye satsingsområde - landbruksbasert næringsutvikling

- Arbeida vidare med landbruksbasert næringsutvikling
- Følgja opp strategiplanen for Økologisk landbruksproduksjon i Rogaland

Arealforvaltning

- Hjelpa til og oppfordra lokallaga til engasjement i plan- og reguleringssaker på kommunenivå
- Gå aktivt inn i ulike vernesaker som kjem opp til behandling

Samarbeidet mellom styret og administrasjonen

- Foreta evaluering av arbeidsmåten og arbeidssituasjon i styret
- Gi tid under styremøta til næringspolitiske diskusjonar og innspel på saker det bør arbeidast vidare med
- Gjennomføra styresamling saman med dei tilsette.

Bodstikka

Fylkesleiar Ole Johan Vierdal helser på ordførar i Bjerkreim Marthon Skårland og leiar i Bjerkreim Bondelag Svein Roald Tengesdal.

Bodstikka var hovedaktivitet framføre jordbruksforhandlingane i 2011. Det var ein nasjonal aksjon. Bodstikka "Noen må ha beina på jorda" har vore innom så og seia alle kommunane i Rogaland.

Stafetten fekk ein flott start i Haugesund i samband med årsmøtet til fylkeslaget. I Rogaland var det to bodstikker som vart send ut. Ei bodstikke vart sendt ut langs kysten av fylket, og den andre bodstikka tok turen i dei indre delane av fylket.

Det har vore varierande og ulikt engasjement i lokallaga i samband med skriving av framtidsønske på bodstikka.

Fleire lag har og gått saman om ei felles markering. Det er mest politikarar som har underteikna, men og støttespelarar som ser verdien av eit aktivt landbruk i fylket.

Fleire lokallag har vore kreative med påfunn og fått medieomtale om bodstikka sitt innhald, og om bondelaget. Det var og nokre som ikkje ville skriva under bodstikka, det vart medieomtale på det også, i den saka var det bondelaget som gjekk sigrande ut.

Fleire aviser har skreve om saka, særleg lokal aviser, både i nettutgåve og i papirform.

Stafetten vert avslutta i Bjerkreim onsdag 6. april med eit omfattande program, med god mediaomtale.

Ordførar i Bjerkreim Marthon Skårland og fylkespolitikar Solveig Ege Tengesdal saman med mange andre venner av norsk landbruk deltok.

Tysdag 12. april samlast alle landets fylkeslag i Oslo. Det var opptok gjennom gatene i Oslo, frå landbrukets hus med samling framføre Stortinget. Her var det appellar frå blant anna ordføraren i Oslo, fagbevegelsen og andre. Bodstikkene frå heile landet vart overlevert stortingspresident Dag Terje Andersen, bodstikkene frå vårt fylke vart overlevert av styreleiar i Ole Johan Vierdal. Det var 35 personar som deltok frå Rogaland.

Fornyingsutvalget Norges Bondelag– på hugget

Fra venstre: Gunnar Wentzel, Anne Kristine Rossebø, Lars Morten Rosmo, Brita Skallerud, Per Skorge, Synne Vahl Rogn, Jostein Lindland og Harald Velsand.

Norges Bondelag har oppnevnt et utvalg med oppgave å vurdere det politisk og strategisk arbeid i Norges Bondelag. Brita Skallerud var leder i utvalget. Utvalgets mandat er å komme frem til gode arbeidsmåter og strategier som gir økt politisk gjennomslag og bidrar til å sikre landbruket gode rammebetingelser.

Utvalget ble bedt om å:

- Gjennomgå og analysere dagens arbeidsmåter og strategier
- Drøfte og foreslå endringer og forbedringer
- Vurdere hvordan effektiviteten i ressursbruken kan økes
- Gi anbefalinger for gode kommunikasjonsstrategier

Det har vært tre møter i utvalget. Styret sendte utarbeidet rapport til fylkeslagene, samt de ansatte i organisasjonene for formell høring. Lokallag uttalte seg gjennom fylkeslagene eller spørreundersøkelse via e-post.

Rogaland Bondelag hadde følgende innspill til rapporten:

Rogaland Bondelag mener en frist på 15. oktober hadde vært mer gunstig. Fylkeslaget ønsker å komme i gang med distriktsmøtene tidlig om høsten slik at arbeidsåret i lokallaga blir lengst mulig. Ledermøtene blir gjennomført først i november og da er det en fordel at de nye lederne i lokallag er på plass.

Rogaland Bondelag støtter forslag om at fylkeslederne blir trukket mer inn i den sentrale aktiviteten. Norges Bondelag vil ha en bredere satsning på fylkeslederne som organisasjonens ansikt utad. Videre er det viktig med en felles opptraden hos fylkeslederne. Rogaland Bondelag foreslo at sentralstyret som er foreslått til fem, bør utvides til to frittstående slik at man får en større bredde i norsk landbruk. Det er viktig at den administrative ledelsen på fylkesnivå er godt orientert i arbeidet sentralt. Rogaland Bondelag foreslår at organisasjonssjefene har møterett og får innkalling til landsstyret.

Skolering av tillitsvalgte er viktig. Rogaland Bondelag understreker at innholdet kurs om eksempelvis landbrukspolitikk må være mer direkte og forståelig. Dette er basert på de tilbakemeldinger kursdeltakere har gitt. Rapporten foreslår at det blir holdt kurs i landbrukspolitikk hvert 3. år. Det bør imidlertid gis et regelmessig tilbud og det bør også arrangeres reine organisasjonskurs.

Rogaland Bondelag mener at bruk av sosiale medier er viktig og at Norges Bondelag utarbeider en strategi og hjelp både for lokallag og fylkeslag til å ta dette i bruk.

Prioriterte saker og mål for kommende år blir vedtatt i styret til Norges Bondelag om høsten, mens utarbeidelse av arbeidsplan for kommende år for Rogaland Bondelag blir gjort på årsmøtet på våren. Dette blir feil rekkefølge da Rogaland Bondelag sin arbeidsplan bør bygge på sentralleddet sin arbeidsplan for kommende år.

Rogaland Bondelag konkluderte med at det er klokt å ha en slik gjennomgåing av egen arbeidsmetode, men at det nok vil ta tid før en får de store endringene i organisasjonen.

Ny strategiplan

Svein Helge Harbo innleie til debatt på ny strategiplan

Strategiplanen er et godt grunnlagsdokument for utarbeiding av årlig arbeidsplan og for hvilke verdier Rogaland Bondelag skal bygge arbeidet sitt på. Gjeldende strategiplan for Rogaland Bondelag er for perioden 2004- 2010. Tidligere org. Sjef Svein Helge Harbo har stått for utarbeidelsen av ny strategiplan. Denne vil være gjeldende for 2012- 2020.

Det er årsmøtet i fylkeslaget som vedtar strategiplanen etter forslag fra styret. Lokallagene ble også inviterte til å komme med sine innspill under distriktsmøtene og/eller ledermøte høsten 2011. Under utarbeidelsen ville styret prøve å ikke binde seg for mye til den gamle planen, men heller se på trender fremover og hvilken vei landbruket vil gå i den perioden som planen omfatter.

Som en start på prosessen ble det arrangert fellessamling med styret og ansatte 24.- 25. august på Høiland Gård, Årdal. Her ble det foretatt en (SWOT) analyse av situasjonen for fylkeslaget - svake og sterke sider, samt muligheter og trusler. Videre ble det drøftet hvilke hovedområder fylkeslaget skal arbeide med den kommende perioden for deretter å gå inn på konkrete tiltak/arbeidsområder som er viktige for fylkeslaget å jobbe innenfor de kommende årene. Til slutt ble det drøftet slagord for fylkeslaget.

Ved styremøtet i september ble det lagt frem en skisse til ny strategiplan og forslag til slagord til drøfting i styret. Denne skissen ble også sendt ut til lokallagene med oppfordring til å komme med innspill, samt at det ble laget gruppeoppgaver knyttet til strategiplanen til distriktsmøtene.

På grunnlag av innspill under distriktsmøtene ble det gjort en ny gjennomgåing av strategiplanen og et tilnærmet endelig utkast ble lagt frem ved styremøtet i desember. Noen finjusteringer ble gjort og strategiplanen er nå klar. Det vil bli utarbeidet en brosjyre om innholdet i strategiplanen.

Denne blir lagt til grunn for arbeidsplanen som blir utarbeidet for 2012-2013.

Distriktsmøtene

Målet med distriktsmøtene er å motivere til arbeid i lokallagene, få tilbakemeldinger og dialog med lokallagene og å bidra til samhold og samarbeid. Det blir satt av god tid til diskusjoner.

Distriktsmøtene ble i første omgang arrangert 24. januar i Aksdal, 26. januar i Sandnes og 27. januar på Helleland. Tema på møtene var aktuelle saker i forkant av jordbruksavtalen, aksjoner/aktiviteter i forkant av forhandlingene og tiltak dersom det ble brudd i forhandlingene. Møtene ble lagt til kveldstid noe som bidro til bedre oppmøte.

Videre ble det arrangert distriktsmøte 31. oktober i Aksdal, 1. november i Sandnes og 02. november på Helleland. Hovedtema på møtene var arbeidet med ny strategiplan for Rogaland Bondelag. Denne ble fulgt opp med diskusjon og innspill fra lokallagene. Det ble gitt en orientering om aktuelle saker fra Gjensidige, viktige organisasjonssaker for kommende vinter og om landbrukspolitiske utfordringer fremover. Det var godt oppmøte også på disse distriktsmøtene.

Gruppearbeid på distriktsmøta, godt engasjement i arbeidet med ny strategiplan.

Ledermøtet

Ledermøtet ble arrangert 11.-12. november 2011 på Quality Hotel Residence, Sandnes. Dette er et svært viktig møte der først og fremst lederne i lokallagene samles for å utveksla informasjon om de viktigste sakene for arbeidet gjennom vinteren.

Møtet tok for seg tema jodbruksforhandlingene fra A til Å, målpriser og markedsregulering ved Anders Huus fra Norges Bondelag. Brita Skallerud presenterte den nye kommunikasjonsstrategien til Norges Bondelag og medlem av matkjedeutvalget Grete Sjurgard orienterte om utvalget sitt arbeid og anbefalinger. U- landsutvalget ved Elisabeth Nesheim orienterte om tiltak og aktiviteter i sammenheng med sitt 50 års jubileum i 2012. Det ble gitt en kort innføring i Landbrukets HMS tjeneste sine prioriterte saker det kommende året ved Per Inge Egeland fra Rogaland Bondelag. Møtet ble avsluttet med en orientering om Norges Bondelag sine prioriterte saker for arbeidsåret 2011-2012.

2. nestleder i Norges Bondelag Brita Skallerud.

I alt 54 deltok på møtet. Fra evalueringsskjema kom det frem at de fleste syntes at det faglige innholdet var variert og at det var gode tema. Jordbruksoppgjøret og matkjedeutvalget ble pekt ut som spesielt interessant. Det ble satt av god tid til drøfting av tema og flertallet svarte at den praktiske gjennomføringen og leiinga av kurset var svært bra. Oppsummert var dette et godt gjennomført ledermøte.

Fylkesting, kommunevalget

Det ble holdt valg av nytt fylkesting og kommunestyre 11. og 12. september 2011. Det ble utarbeidet Questback-spørsmål ved Norges Bondelag som ble sendt til alle førstekandidater på fylkes og kommunenivå via lokallagslederne. Flere lokallag har skaffet seg gode kontakter og ble godt/positivt markedsført i sammenheng med budstikkeaksjonen.

Det ble det arrangert gårdsbesøk og landbrukspolitiske møter i sammenheng med fylkestingvalget 2011. Landbrukspolitiske møter ble arrangert 22.august ved kulturhuset i Aksdal og 23. august ved Bore samfunnshus på Klepp. Møteleder på begge møtene var redaktør i Bondevennen Einar Schibevåg. Tema for de politiske møtene tok utgangspunkt i regionplan landbruk og sentrale tema var: Generelle rammevilkår for landbruket i fylket, hvordan opprettholde produksjon i hele fylket. Kompetansebygging i landbruket, rekruttering og jordvern var også sentrale tema. Det møtte omtrent 45 personer på hvert av disse møtene.

Fylkespolitikere på besøk hos Malvin Hebnes, Sola, Malvin til venstre.

Det ble også arrangert Gårdsbesøk hos Malvin Hebnes på Sola. Malvin orienterte om drift, investeringer og fremtida på sin gård. Det var ingen tilfeldighet at Malvins gård ble valgt for temaet jordvern da hans gård ligger i et område med stor utbygning og nedbygging av matjord. Dette gir politikerne en mulighet for å se og oppleve tema som står på dagsorden, og å møte enkeltpersoner som har et personlig forhold til tema.

Valg av ny leder/ nestleder

Ole Johan Vierdal ble valgt inn i kommunestyret i Vindafjord kommune og ble valgt som ordfører i Vindafjord kommune 19. oktober 2011. Han sa da ifra seg vervet som fylkesleder i Rogaland Bondelag og nestleder Arnstein Gilje rykket opp som leder, og Per Inge Egeland ble valgt til ny nestleder. Nestleder fungerer også som leder av infoutvalget om ikke annet blir vedtatt av styret. 1. varamedlem Sonja Herikstad Skårland ble fast medlem i styret og de andre varamedlemmene rykker et hakk opp.

Aktive lokallagsmidler 2011

Norges Bondelag gir hvert år et beløp til fylkeslagene som skal brukes til motivasjonsarbeid for økt aktivitet i lokallagene. Rogaland Bondelag har satt opp følgende tiltak/ aktiviteter som lokallagene kan få midler til:

- Medlemsmøte i lokallagene
- Møte med politikere. Kommunepolitikere inkl. adm., fylkespolitikere eller stortingsrepresentanter.
- HMS- tiltak i lokallagene. Studieringer, temamøter og brannvernsarrangement.
- Åpen Gård arrangement
- Landbruksspillet. Kjøpt landbruksspill eller klassesett.
- Aktiviteter for barnehage og skole
- Deltatt på kurs og valgkomitèarbeid.
- Andre gode tiltak i lokallaget.

Det ble i år vedtatt i styret å øke rettledende satser med 100 kr per tiltak for verving av nye medlemmer med produksjonskontingent og deltakelse på kurs/ valgkomitèarbeid. HMS og brannverns - tiltak ble økt med 600 kr per tiltak. Dette er et tiltak som Rogaland Bondelag ønsker å sette fokus på og understreke viktigheten av.

Det ble mottatt søknader fra totalt 24 lokallag og det ble i alt tildelt 88 050 kr i aktive lokallagsmidler. I tillegg ble det vervet 286 nye medlemmer i 2011 og det ble utbetalt 46 900 kr av de aktive lokallagsmidlene til medlemsverving.

Andre saker

Regionalplan for landbruket i Rogaland 32
Samarbeid med Gjensidige 32
Innspill kommunikasjonsstrategi 33
Bondevennen til politikere 33
Verdiskapning i landbruket 33
Prosjekt folkefjøset 34
Ny vegnorm for vegnettet 34
Landbrukets HMS- tjeneste 35
Unge Bønder - kurs 35

Regionalplan for landbruket i Rogaland

Etter vel to års arbeid blei Regionalplan for Landbruk i Rogaland vedteken i fylkestinget den 7. juni i år. Denne planen skal vera med og styrka landbruket i alle regionane i fylket. Landbruket har fått ein god plan med mange målsettingar for landbruket i fylket . Fylkeslaget må bruka planen i arbeidet som ein har med fylkeskommune og fylkesmann. Totalt har ca 100 personar vore med i prosessen så den er godt forankra både politisk, administrativt og fagleg. Rogaland Bondelag er såleis glad for initiativet som vart teke for å få utarbeidd planen og håper at den vert nytta aktivt i åra framover.

Styret Rogaland Bondelag hadde ein brei og fyldig uttale i høyringsprosessen og fekk innspel frå fleire lokalag. I uttalen blei det mellom anna tatt med punkter om jordvern, kapitaltilgang, biogass, pelsdyr, rekruttering og utdanning, næringsavrenning og deling av fylket i to melkesoner. Under punktet om melkesoner gjorde styret ei skikkeleg vurdering av denne saka og enda opp med at ein var best tente med ei sone i fylket, noko prosjekt- og styringsgruppa slutta seg til.

Med eit så omfattande og grundig arbeid som er lagt ned i denne planen, er det berre å håpa at politikarar og andre organ i fylket vil ta utgangspunkt i planen i sine framtidige standpunkt og i planarbeidet. Eit vidare samarbeid mellom offentlege organ og næringa for gjennomføringa av måla er viktig og Rogaland Bondelag ser fram til eit vidare samarbeid om dette. Styret vil oppfordra alle lokallag og bruka denne planen for det den er verdt, samt driva vaksenopplæring av lokale politikarar slik at dei kjenner innhaldet av planen.

Samarbeid med Gjensidige

Norges Bondelag og Gjensidige har samarbeidsavtale innen informasjon, skadeforebyggende arbeid, forsikringsordninger, organisasjonsmessig utveksling og økonomisk støtte til Norges Bondelag. I avtalen mellom Gjensidige og Rogaland Bondelag er det sett mål for samarbeidet. Videre skal det arbeides for at det ikke. Videre skal det arbeides for at det ikke skal skje skader eller ulykker på gården. Målsettingen er å arrangere minst 20 "praktisk HMS- arbeid"- kurs, holde møter med forsikring og skadeforebyggende tiltak som tema, ved å jobbe for økt tilslutning til LHMS og ved å tildele 1000 kr pr arrangement innen LHMS eller brannvern fra de aktive lokallagsmidlene. Videre vil Gjensidige delta på ulike møter og kurs for å gi informasjon til medlemmer om sine forsikringsordninger.

Innspill kommunikasjonsstrategi

På bakgrunn av Prinsipprogrammet 2009- 2012 og Fornyingsutvalgets rapport "Norges Bondelag på hugget" har informasjonsavdelingen sammen med et kommunikasjonsbyrå jobbet frem et forslag til en ny kommunikasjonsstrategi for Norges Bondelag. Kommunikasjonsstrategien er en overordnet plan for Bondelaget sitt arbeid med kommunikasjon gjennom et sett med mål, strategier og hovedtiltak. Strategien ble sendt til fylkeskontorene for innspill og den ble også sendt videre til lokallagene. Dette ble videre tatt opp ved styreseminaret for Norges Bondelag i august og ved lederkonferansen i september. En ferdig versjon av kommunikasjonsstrategien ble lagt frem i november 2011.

Bondevennen til politikere

For å øke kunnskap om landbruk som næring og landbrukspolitikk spesielt, gir Rogaland Bondelag i samarbeid med Bondevennen medlemmene i Regional – og kulturutvalget i fylket gratis abonnement på fagbladet Bondevennen. Rogaland fylkeskommune har fått mer ansvar innen landbruk som næringsgren og er regional aktør innen landbrukspolitikk, klima, miljø osv. I dette arbeidet kan Bondevennen være med å gi god informasjon om næringa og øke kunnskap om utfordringene i næringa. Det er Regional og kulturutvalget som innstiller/ avgjør saker innen landbruket som fordeling av midler knyttet til likestilling og rekruttering, uttale til jordbruksoppgjøret og oppfølging av Regionalplan landbruk. Utvalget er også i gang med samordning av regionalplanene for næringsliv, klima og landbruk, samt behandling av saker knyttet til vassdirektivet, biogass og fordeling av RUP- midler. Det er derfor viktig med en bred kunnskap om landbruket i fylket.

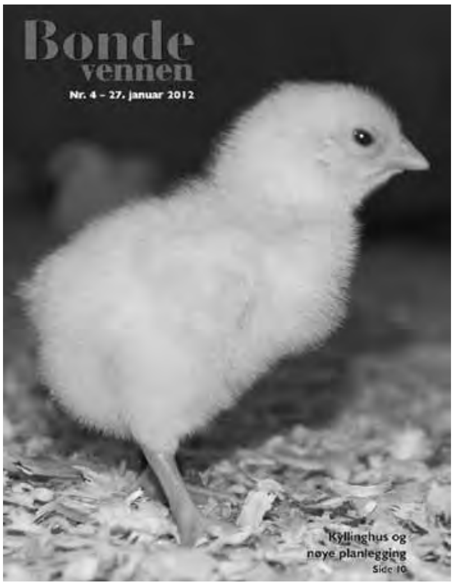

Verdiskapning i landbruket

Rogaland Bondelag deltar i prosjektet: Landbrukets verdiskapning i Rogaland. Prosjektet ønsker å gi en dokumentasjon av landbrukets verdiskapning i Rogaland ved å vise utviklingstrekk for jordbruket i Rogaland det siste tiåret, kartlegge verdiskapning, omsetning og sysselsetning innen jordbrukets hovedproduksjoner på kommune – og fylkesnivå. Videre ønsker prosjektet å vise skatteinngangen fra bønder på fylkesnivå og synliggjøre sysselsetningseffekten av primærjordbruket. Denne dokumentasjonen skal også kartlegge den økonomiske verdiskapningen og sysselsetningseffekten i primærskogbruk og tilleggsnæringer i Rogaland.

Arbeidet skal gjennomføres av Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) i perioden desember 2011- april 2012. Fylkeslaget sammen med fylkesmannen søker om midler til prosjektet hos fylkeskommunen - Regionalt utviklingsprogram (RUP) for gjennomføring av prosjektet. Det er satt som mål at ferdig rapport blir lagt frem i april/mai 2012.

Prosjekt folkefjøset

"Folkefjøset på Jæren" er eit 3 årig prosjekt som no er avslutta

Arna Høyland har deltatt i prosjektgruppa frå Rogaland Bondelag.

Folkefjøset på Jæren – eit alternativt tilbod

Formålet med prosjektet er å motivera til fornying og modernisering av bygningar for mjølkeproduksjon, med særleg fokus på kostnadsida. Folkefjøset på Jæren – eit alternativt tilbod

For mange som frå før har godt båsfjøs med gode opplegg for handtering av grovfor og gjødsel, kan det vere mykje å spare på å ta eksisterande bygningsmasse med i byggeplanane. Dessutan unngår ein spørsmålet kva eksisterande fjøs skal nyttast til. Desse er ofte for godt til å rivast.

I prosjektet kan det også vere interessant å ha med heilt nye bygg, men med spesielt rimelege planløysingar og materialval.

Ragnhild og Jan Inge Osland på Bue i Bjerkreim. Foto Bondevennen

Det er utgitt eit hefte, bygd på sluttrapporten frå prosjektet med blant anna omtale av dei 7 pilotprosjekta som har vore i prosjektet.

Ny vegnorm for vegnettet

Dei åtte kommunane på Jæren pluss Forsand har i samarbeid utarbeida eit forslag til vegnorm på kommunale vegar. Forslag til vegnorm byggjer for det meste på Statens Vegvesen sine handbøker for dei aktuelle fagområda.

Innhaldet i Ny vegnorm består av fem kapittel:

Norm for veg og gateutforming
Norm for vegbygging
Veiledar for drift og vedlikehald
Veiledar veg og gatebelysning
Vedlegg (Definisjonar, skjema, tittelfelt, kommunale tillegg osv)

I høyringsuttalen la styret vekt på følgjande punkt:

Vedlikehald av grøntareal langs veg og sykkelsti:

Dei aller fleste kommunane nyttar stort sett bare mekanisk ugrasbekjemping på dei grøne areala i tilknyting til veg og sykkelstiar. Skal ugrasbekjemping vera effektiv må areala haldast vedlike med luking og klypping fleire gonger i vekstsesongen. I fleire høve ser ein at dette kunne vorte gjort tidlegare i voksteren til eksempelvis høymola. Mål om å stoppa ugrasspeiing frå offentlege areal må inn i Vegnormen.

Gang – og sykkelstiar:

I samband med planlegging av gang- og sykkelstiar bør ein ta omsyn til jordvern. Slik som bredda på buffersona mellom veg og gang- sykkelsti, store skråningar/fyllingar som ikkje kan nyttast i jordbruksdrift. Omdisponering av jordbruksjord må vert minst mogleg. Det er viktig at jordvern/redusert forbruk av matjord vart lagt som premiss tidleg i planlegginga av eit tiltak. Omsynet til jordvern må inn i Vegnormen.

Gjerdehald:

Det er eigaren av vegen som til vanleg har ansvar for oppsett og vedlikehald av gjerde. I praksis kjøper eigaren av vegen seg fri frå den oppgåva. Det som i dei fleste høve er vanleg er at grunneigaren får eit eingongsbeløp for oppsett av gjerde, og at det ikkje er lagt inn kostnader med vedlikehald av gjerdet. Ved etablering av gjerde langs trafikkert veg er slitasjen monaleg større enn om gjerdet var i utmaka. Ved planlegging av gjerde må det takast omsyn til etablerte jordbruksavkjørslar, møteplassar osv. Kommunane sitt ansvar når det gjeld oppsett og vedlikehald av gjerde langs kommunal veg, må inn i Vegnormen.

Landbrukets HMS- tjeneste

Landbrukets HMS- tjeneste er eid av Norges Bondelag og Norsk Bonde – og småbrukarlag, og driver med helse, miljø og sikkerhetstjenester rettet mot landbruket. Alle som har sitt arbeid i landbruket kan være medlem av LHMS. I Rogaland er det fire ansatte rådgivere, samt at LHMS tjeneste har knytta til seg bedriftshelsetjenesten. Det har tidligere vært tre regionsgrupper i fylket. Disse har nå blitt avviklet og vil legges inn i fylkesgruppa. Styret i Rogaland Bondelag skal i 2012 se på hvordan denne gruppen skal settes sammen.

Tjenesten er behovstilpasset hver enkelt gård og tar for seg de HMS utfordringene hver enkelt gård har.

LHMS- tjenesten sin visjon er:

- Ingen dødsulykker i norsk landbruk
- Alle bønder skal ha ”ingen ulykker på min gård” som mål for sitt HMS arbeide

LHMS tjeneste har utarbeidet kurset ”Praktisk HMS- arbeid” som er et HMS- kurs spesielt tilrettelagt for landbruket. Dette kurset dekker kravet i Arbeidsmiljøloven § 3-5 om HMS kompetanse i enkeltmannsforetak. Det ble gjennomført 13 kurs med 134 deltakere i 2011. Målet for 2011 var satt til 32 kurs. I 2010 ble det arrangert 17 kurs med 213 deltakere.

Årsaken til relativt få kurs arrangert sammenlignet med det målet som ble satt for 2011 er at det har vært en del utfordringer med å få levert tjenester til medlemmer. Dette skyldes blant annet sykemeldinger og fødselspermisjon blant de ansatte. Det har imidlertid blitt leid inn frilansere for å kunne utføre nødvendige tjenester.

Unge Bønder – kurs

”Unge Bønder”- kurset er rettet mot unge som ønsker å overta gård eller som nylig har tatt over en gård. Kurset skal gi nyttig informasjon samtidig som det er en sosial sammenkomt for etablering av kontakt mellom unge i samme situasjon.

Kurset skal ta opp spørsmål om samvirket og dets betydning for bonden. Spørsmål knyttet til eierskifte, økonomi og driftsledelse for unge bønder er hovedtemaer på kurset. Også landbrukets HMS- tjeneste, bygdeutvikling, bondelagets rolle og landbruksforvaltning var sentrale tema på kurset.

22.- 23. oktober, 2011 ble ”unge bønder”- kurset arrangert i et samarbeid mellom Rogaland Bondelag, Samarbeidsrådet for landbruksorganisasjonane i Rogaland og Dagros i Dalane. Kurset ble holdt på Grand Hotell i Egersund og i alt 45 deltakere deltok på kurset. Det var underholdning fra Tønes fra Livsgnist og middag på kvelden.

Kurs for unge bønder har viktige tema på dagsorden.

Arbeid i utvala

Info-utvalet

Informasjonsutvalet – Info-utvalet – har i meldingsåret hatt 1 møte. Saker utvalet har arbeidd med:

- Kurs for nye/unge bønder
- Nettsida til bondelaget.
- Skulekontaktar
- Open Gard (sjå eige oppsett)
- Profilering av bondelaget

Kurs for nye/unge bønder

Det var kurs for unge bønder hausten 2011 saman med prosjektet Dagros i Dalane.

Nettsida til bondelaget

Det er oppretta sider for nokre lokallag, men det er liten aktivitet på sidene. Ein har og oppfordra lokallaga til å senda stoff til kontoret slik at vi kan leggja det på Rogaland Bondelag sine sider. Send gjerne inn meir!

Informasjonsdag for skulekontaktane

Det vart ikkje invitert til møte med skolekontaktane dette året. Materiellet som Noregs Bondelag har ligg i nettbutikken og kan bestillast direkte.

Samarbeidet med skulen går godt nokre stader, men andre har vanskar med å sleppe til. Landbruksspelet vert gjennomført kvart år i nokre lag, men det er ikkje interesse i andre lag for å prøve spelet.

Profilering av bondelaget

Info-utvalet har sett på profilering/reklame av bondelaget.

Det er meininga å laga ei informasjonsbrosjyre over landbruket i Rogaland og styret i RB bad Info- utvalet om å ta kontakt med fylkesmannen om samarbeid.

Det er nå eit prosjekt i gong saman med fylkesmannen som skal verta ferdig våren 2012. "Verdiskapinga av primærnæringa i fylket"

Ein vil bruke Norges Bondelag sine profileringsartiklar i tillegg til Roll-upsane som vart laga i fjor.

Verveutvalet

Verveutvalet har hatt to møte i meldingsåret – 28. mars og 3. oktober. Hovudoppgåva til verveutvalet er å leggja opp strategi for vervearbeidet i fylkeslaget. I strategien for vervearbeidet i 2011 vedtok utvalet å arbeida for same mål som vart sett i 2010.

- "Auka medlemstalet i fylket til 6450 og medverka til å redusera utmeldingar med konkret oppfølging av desse.
- Fokus på aktive bønder og dei som er på veg inn i landbruket. Målet på sikt er 70% av dei som mottek produksjonstilskot. Men også andre med sterk tilknyting til næringa."

Utvalet har gjennomført to ringerundar til lokallaga i løpet av året. Premieringa for nye medlemmer til lokallaga vert oppretthalde. For nye medlemmer med produksjon vart premien auka med 100 kr til 300 kr pr ny medlem. For personleg- og husstandsmedlem blir det utbetalt 100 kr.

Utvalet ønskjer å ha god kontakt med lokallaga og deltok difor på årsmøtet og leiarmøtet til fylkeslaget.

Oppsummering av vervearbeidet og medlemsutviklinga er omtalt lenger bak i årsmeldinga.

Styret i Rogaland Bondelag har tidlegare gått inn for at premieringa av lokallaga skulle leggjast om slik at grunnlaget for premiering ikkje berre skal vera medlemsutvikling, men og andre aktivitetar i lokallaget. Aktivitetsprisen for 2010 gjekk til Bjerkreim Bondelag og vart delt ut på fylkesårsmøtet i mars 2011. Prisen bestod av Aktivitetsklubbe og 5.000 kr. AU og leiar i Verveutvalet saman med administrasjonen plukka ut laget som fekk prisen. Styret sende og forslag på Bjerkreim Bondelag som kandidat til det beste lokallaget til Norges Bondelag. Laget nådde ikkje fram.

Norges Bondelag støttar arbeidet i Verveutvalet til Rogaland Bondelag med inntil 15.000 kr i 2011.

Jordvernutvalet

Jostein Frøyland viser hvor neste utbygging er planlagt.

Matfylket Rogaland bygger ned mest matjord i landet. For å kunne mette verdens befolkning i 2050 må den global matproduksjonen økes med ca 70 % i forhold til dagens nivå viser de siste beregningene fra FA (FNs matprogram). Norge vil også oppleve en stor befolkningsvekst og det vil trolig være 5,7 millioner innbyggere i Norge innen 2030. Det vil også innebære at Norge må øke sin matproduksjon med 20 % for å opprettholde dagens nivå hvor vi importerer ca halvparten av maten vår. Omdisponert dyrka jord i Rogaland burde ikke være på mer enn 600 dekar, men var i 2010 på 1369 dekar og i 2009 2091 dekar. 84 % blir nedbygd til vei og samferdsel og 16 % går bort til bygninger. Kanskje hadde en vernehjemmel i jordloven hjulpet for at jordvernet skulle stått sterkere. Informasjon ut vil være viktig. Økt informasjon og forståelse rundt jordvernsproblematikken vil kunne bidra til å sette tema på dagsorden og gi det en høyere prioritering. Vern om den beste jorda er kanskje ikke nok.

Det ble holdt et møte i Jordvernsutvalget i 2011. På møtet ble det gitt en orientering om utbyggningspresset på landbruksjord i Rogaland fra arealforvaltningen hos Fylkesmannen. Representerte et utvalget i Norges Bondelag presenterte utarbeidet strategi for Bondelaget sitt arbeid innen jordvern og aktuelle problemstillinger utvalget må forholde seg til. Jordvernsforeningen i Rogaland orienterte om sitt arbeid. Rogaland naturvernsforbund var også tilstede på møtet. Sentrale tema på møtet var bybanen og hvordan jordvernsutvalget i Rogaland skal jobbe opp mot et strengere jordvern.

Møtet ble fulgt opp med besøk hos Jostein Frøyland på Frøyland Gård i Time. Her ble det gitt en omvisning om hvor den påtenkte bybanen skal gå og hvor stor utbygning det er rundt gården hans. Videre tok jordvernsutvalget turen til Paul Kyllingstad og Per Dybvig som er ivrige forkjempere for et strengere jordvern. Jordvernsutvalget fikk en omvisning på Vatneområdet hvor det er planlagt stor utbygging.

U-landsutvalget

Det er nå 5 år siden vi startet opp vårt utviklingsprosjekt i området rundt Sambolabo i Kamerun,- på grensen mot Nigeria. Spennende har det vært å følge hvordan menneskene i dette området driver frem sin egen utvikling ved hjelp av få ressurser fra oss her i Rogaland. De siste årene har landsbyer som før var isolert i den lange regntiden, nå fått muligheter til å dra til nabolandsbyer med varer, barn får gå på skole og syke får komme til behandling på sykestuer. Alt dette takket være at broer bygde av lokalbefolkningen sørger for trygge kryssinger av flommende elver i regntida.

Våre to prosjektmedarbeidere Iya Paul og Asta Pauline nyter stor respekt av lokalbefolkningen for sitt arbeid. De sørger for å holde hjulene i gang med oppfølging av ulike grupper, introduksjon og spredning av nye jordbruksteknikker, samt opplæring av komitemedlemmer og grønnsakdyrkere.

Før en starter arbeid med brobygging opprettes det alltid en lokal byggekomite som har ansvar for å organisere arbeidet, matservering osv. Uten slik opplæring i bygging og vedlikehold ville arbeidet med broene vært vanskelig å gjennomføre. Dette året fikk 15 komitemedlemmer slik opplæring.

Dette året var målet å bygge en bro på hele 35 m! Det er den lengste broa i prosjektets historie. Denne broa har gjort slutt på isolasjon av området i forhold til kommunesenteret Banyo. Dette området har mye husdyrhold og det vil nå åpne seg nye muligheter for dem i forhold til å nå markedet.

Prosjektet jobber med to former for sparing. Totalt 627.000,- kr sirkulerer gjennom sparegrupper i et distrikt på størrelse med Suldal kommune x 2. Mange av gruppene sparer penger som legges i en felles pott hvor deretter ett medlem får hele potten til å kjøpe inn nødvendig utstyr. Det kan være kjøkkenutstyr som termoser, såpe, kjøkkenutstyr osv. Det startet 4 nye grupper dette året, og disse teller nå 14 totalt.

Andre grupper setter penger i «bank» alt etter hvor mye den enkelte vil spare hver uke. Lån kan en også få, men da til en rente som ligger godt over norsk nivå, nemlig mellom 5- 10 % rente/mnd! 3 nye sparegrupper har kommet til dette året som alle består av kvinner.

Bygging av bro i Sambolabo, Kamerun

Gruppene er av stor betydning for utviklingen i området. Her foregår samhandling for å skape en bedre fremtid for små og store. Tenk deg at 76 ungdommer møtes hver måned for å spare penger! Ellers dominerer kvinnegruppene med medlemstall mellom 14 – 125!! Totalt 706 medlemmer vitner om meget god nytte av organisasjonsarbeidet. At samholdet styrkes vises godt når medlemmene får hjelp dersom bryllup, sykdom, begravelser eller annet dukker opp.

Innkjøpssamvirket initiert av Felleskjøpet i 2010 har formidlet kunstgjødsel og plantevernmidler til bøndene. Det er også stort fokus hos utvalgets medlemmer at økologisk produksjon må stimuleres.

Honningproduksjon har vært svært vellykket og de 12 birøkterne har stadig vekst i produksjon og avsetning. Særlig ungdommene har vært aktive her.

Som et resultat av lokalt engasjement har staten vært mer engasjert i å arrangere seminarer i området. Til og med parlamentsmedlem har vært på besøk til de legaliserte gruppene som gir høy grad av anerkjennelse. Man ser holdningsendring i befolkningen som kommer sammen for å jobbe og ta del i sin egen utvikling. Som et resultat av dette har bl.a en innbygger startet opp med egen transportfirma og egen bil.

Resultatene i området har gjort folk stolte, - både landsbybefolkningen, tradisjonell og offentlig myndighet. Disse er også ivrige støttespillere for prosjektet.

Mangel på drikkevann var også dette året vanskelig for området. Det håper vi å få til i 2012 når nødvendig utstyr er på plass.

U-landsutvalget vil få takke alle som har vært med å bidra til innsamling av 212.000,- kr dette året. Dette gjelder de som samler inn penger, de som pynter i kirkene til høsttakkegudstjeneste, eller de som jobber med oversetting og festskriv. Det har vært gjort en offensiv for å stimulere bl.a bondelaga til økt innsats. Utvalget har vært synlige i media gjennom artikler i diverse tidsskrifter, avsier og lokal tv, samt representert på ulike møter omkring i fylket. Ta gjerne kontakt om din organisasjon vil at vi skal komme og fortelle! Det er også laget en presentasjon som ligger ute på våre nettsider. Sjekk www.bondelaget.no/rogaland

Vi gleder oss til jubileumsåret 2012 som starter med tur til Kamerun i februar.

Elisabeth K. Nesheim, RB (leder)
Terje Øen, Samarbeidsrådet (Tine)
Åse Marit Hodnefjell, 4H Rogaland
Målfrid Stangeland, RBK

Open Gard-arrangement

21. august var den fastsette søndagen for Open Gard-arrangement i 2011. I Rogaland vart det gjennomført 3 arrangement denne dagen og ein på Tveit i Nedstrand 29.mai. Det var 22. gongen Open Gard var på skolen. Været var fint på Tveit i mai, men alle sluser var opne den 22. august.

Talet på besøkande på dei ulike arrangementa var:

- Ca 5000 på Nedstrand på Tveit vidaregåande skole
- Ca 300 på Hjelmeland hjå Bjørg og Atle Hauge
- Ca 800 i Sola hjå Røyneberg Samdrift
- Ca 700 i Time hjå Kathrine Eide Haugland og Rune Haugland

Open Gard har vorte eit fast og tradisjonelt arrangement for Bondelaget. Tema dette året var "Behov for økt matproduksjon"

For lokallaga som tek på seg desse arrangementa er det eit krevjande arbeid, men med over 6.000 besøkande berre her i fylket, har det utan tvil ein stor verdi for landbruket sitt omdømme utad. Rogaland Bondelag vil retta ein varm takk til dei som har teke dette på seg – både vertane som opnar tuna sine og andre som hjelper til. Vårt håper er at vi fortsett kan ha slike arrangement i fylket.

Dato for Open Gard 2012 er 26. august.

Skattekurset

Det årlege skattekurset for tilsette ved rekneskapskontora i fylket vart halde på Quality Airport Hotel, Sola 8. og 9. november. 19 kontor i Rogaland har avtale med Norges Bondelag og frå desse møtte 142 personar. Eit kontor deltok med dei fleste tilsette på tilsvarande kurs i Hordaland.

Rogaland Bondelag har ansvar for den tekniske delen av arrangementet, medan Norges Bondelag er ansvarleg for den faglege biten.

Årets skattekurs tok som vanleg opp dei nyaste oppdateringane av regelverket rundt skatt, avgifter og rekneskap. I år vart det særleg fokusert på generelt om omdanning av selskapsformer.

I frå Norges Bondelag foreleste advokat Svein Aalling, Advokatfirmaet Orwall & Co DA og Arnstein Tveito, avdelingssjef i Regnskap og juridisk service .

Roar Kristiansen og Erik Skjønsberg frå Skatt Øst orienterte om aktuelt frå Skatteetaten og spørsmål/problemstillingar om fyringsanlegg på landbrukseigedomar, nyheter/endringar i ligningsskjema, utanlandske arbeidstakarar.

Ekstra kursdag

Det vart i år halde to parallelle kurs under den ekstra kursdagen – i forkant av det ordinære skattekurset.

Det eine kurset hadde temaet ”Bokføringsloven” der Jon Baggetorp, dagleg leiar av Spydeberg Regnskapslag BA var forelesar. 37 deltakarar følgde dette kurset.

For det andre ekstrakurset var temaet ”Rettslære – praktisk kurs”. Advokat Svein Aalling frå Advokatfirmaet Orwall & Co Da var forelesar her. 27 rekneskapsførarar var med på dette kurset.

Medlems-utviklinga i fylket

Ved årsskiftet 2011/2012 var det 6.467 medlemmer i Rogaland Bondelag. Totalt er det kome til 286 nye medlemmer i løpet av året. Med ein avgang på 334 medlemmer gir det ein nedgang i medlemstalet for Rogaland Bondelag på 48 personar i løpet av 2011. Hovudgrunnane for at personane går ut av organisasjonen er av naturlege årsaker, slik som at dei har slutta i næringa, har flytta, ikkje har betalt kontingenten det siste året eller død. Ein del har meldt seg ut med å oppgi at dei er usamde i bondelaget sin politikk. Fleire av desse har meldt seg inn att.

Av dei nyinnmelde personane er vel 90 direkte knytta til eit bruk. I tillegg er det registrert 8 nye andre foretak i medlemsregisteret.

17 lokallag hadde medlemsauke i løpet av året. Flest nye medlemmer har Time Bondelag med 24 nye. Deretter kjem Sandnes Bondelag med 22 og Tysvær Bondelag med 19 nye medlemmer. Størst nettoauke i talet medlemmer har Tysvær Bondelag med ein auke på 12 medlemmer.

På landsbasis hadde Norges Bondelag ein nedgang på om lag 600 medlemmer. Ved slutten av året hadde organisasjonen 61.859 medlemmer.

Ressursgruppe for Ryfylke

Rogaland Bondelag vart i meldingsåret medlem av Stavangerregionens Næringsforening. Foreninga har ca 20 ressursgrupper og pr dags dato er næringa vår representert i tre av desse gruppene. Styremedlem Per Inge Egeland er representert i gruppa for Ryfylke, der han sit i lag med næringsaktørar frå heile Ryfylke, frå Sauda i nord til Forsand i sør.

Gruppa for Ryfylke har dette året arbeid med fleire saker der hovudtema er arealplanlegging i kommunane. Bakgrunn for dette er at det er mogleg for at det kjem eit fastlandssamband om nokre år. I tillegg har gruppa utarbeida eit scenario på folketalsutvikling basert på tal frå kommunar som har fått fastlandssamband dei seinare åra. Dette materiale har gruppa presentert for alle kommunane i Ryfylke IKS (Sauda, Suldal, Hjelmeland, Strand, Finnøy og Forsand). Ut frå dette vil gruppa arbeide vidare for å påvirka kommunane til å finna områder der ein ønsker ei utvikling og at ein startar tidleg nok i planprossessar.

Det er etter styret si oppfatning positivt at ein er med i slike grupper. Ein får vere med å ivareta næringa si interesse og i tillegg få signal om andre næringar sine behov og interesser. Det er i tidleg fase ein har best mulighet til å endra på planar og bidra til å styre ei utvikling.

Biogass, ein del av løysinga for betre utnytting av husdyrgjødsel

Rogaland Bondelag deltek i fleire samanhengar i arbeidet med å nytta husdyrgjødsla som ein verdifull ressurs på garden. Eit av tiltaka kan vera å bygga biogassanlegg basert på husdyrgjødsel. Det er interesse hjå fleire bønder med å bygga slike anlegg om det vert lagt til rette med ramevilkår for slik produksjon. Rogaland er i eit særtilfelle når det gjeld dyretetthet, vi har dobbel så mykje husdyr pr areal enn neste fylke som er Nord Trøndelag.

Lyse har eit utstrakt ledningsnett for oppgradert gass, både i Ryfylke og Jæren. Klepp kommune har eit ledningsnett for rågass for deponigass frå Sele, der gassen vert nytta til oppvarming av kommunale bygg. I delar av fylket ligg det godt til rette for produksjon av biogass: vi har råstoffet, vi har infrastruktur på plass og vi har brukarane av gassen rundt oss. I prosessen med å produsera biogass basert på husdyrgjødsel vert ikkje næringsstoffa fjerna. Bioresten som det vert kalla inneheld kanskje meir næringsstoff enn husdyrgjødsel av di ein må tilføra til dømes fiskeavfall/slakteavfall for å få ein betre utnytting av gjødsla i prosessen med å laga biogass. Bioresten har betre brukseigenskapar enn husdyrgjødsel, den er meir tyntflytande og plantene nyttar seg betre av næringsstoffa. Bioresten luktar mindre enn husdyrgjødsel og er tilnærma fri for ugrasfrø. Eit samla landbruksmiljø, FKRA, reiskapsfabrikkane, I:V:A:R og Lyse tok initiativ til eit ARENA prosjekt innan området biogass. Eit Arena prosjekt vert finansiert med midlar frå Innovasjon Norge og deltakarane i prosjektet. Målsettinga med eit ARENA prosjekt er at aktørane samarbeider om nye løysingar, utvikling, nye produkt og kompetanse som kan nyttast i produksjon av biogass og vidareforedling av biorest. Søknaden gjekk ikkje gjennom, men arbeidet med å utvikla kompetanse, betra ramevilkåra for å få lønsam biogasproduksjon og kontakt med brukarane/marknaden fortsett.

Det er mogleg å kjøpa kompetanse frå utlandet innan bygging og drift av biogassanlegg. Landbruket må tilegna seg kompetanse innan bygg og drift av anlegg, dette er ein biologisk produksjon som krev kunnskap. Forsking og utvikling på bruk av biorest må styrkast, biorest kan vidareforedlast til dømes, pelletert gjødsel, jordforbetringsprodukt innan hagesektoren, noko som vi i dag importer mykje av og anna.

Kontakt med myndighetene

Rogaland Bondelag er med i både formelle og uformelle kontaktmøter både med politikarar og byråkrati. Ramevikår som påverke bonden sitt arbeid vert og lagt på fylkesnivå. Eksempel kan vera: vassdirektivet, utforminga av Regionale miljøplan midlar, innspel til regionalplan landbruk, innspel til jordbruksforhandlingar og anna. Fylkeslaget har hatt kontaktmøte med rogalandsbenken til Stortinget, gruppeleiarane i fylkeskommunen, deltek på Solamøtet og møte med administrasjonen både hjå fylkeskommunen og fylkesmannen. Rogaland Bondelag ønskjer å vera ein klar, fagleg god og løysningsorientert samarbeidspartnar.

Ressursgruppe- økologisk landbruk

I ressursgruppa- Handlingsplan for økologisk landbruk i Rogaland har Per Inge Egeland sete som representant for Rogaland bondelaget dei to siste åra. Gruppa har følgjande mandat:

”Ressursgruppa skal utarbeida mål og strategiar for økologisk landbruk i Rogaland og yte til samhandling og betre nytte av ressursane innan emnet. Dei regionale mål og strategiar som er utforma i handlingsplanen dannar grunnlag for fordeling av midlar knytte til rådgjeving og informasjon innan økologisk landbruk. Arbeidsgruppa har som mål å møtast minst ein gong kvart år. Kvar haust skal behovet for revisjon av handlingsplanen vurderast.”

Dagens handlingsplan er gjeldane fram til 2015 og gruppa vil i komande år ha ei enkel revidering. Gruppa har eit mål om at 5 % av produksjonen i Rogaland skal verta økologisk. For kjøt og melk er det pr i dag stor nok produksjon mens på grønsaker er det noko for lite i marknaden. Det er i dag kun ein vekst-

Foto Bondevennen.

husprodusent som driv økologisk.

Status for økologisk produksjon i Rogaland i dag er 66 driftseiningar og 16 bedrifter. Det er pr i dag 18 prosjekt som har støtte frå FMLA og BU midler.

Landbruksbygg
I stål, tre, sandwich eller betongelementer

Gjødselkummer
Størrelser fra 590 - 3460 m³

Vi tilbyr fleksible løsninger i materialvalg og sammensetninger som tilpasses til dine ønsker og behov.

Vi har systemer som er meget rasjonelle, enkle og prisgunstige, og vi kan levere byggesett etter ønske (til f.eks. maskinhus, lagerbygg).

Ta kontakt for mer informasjon og pristilbud.

GRUDE LANDBRUKSBYGG

Bedriftsveien 35, 4353 Klepp Stasjon.
Tlf. 918 71 505, epost: post@grudebygg.no
www.grudebygg.no

Forskaling og støyping.
Salg og montering av
betongelement og gjødselkummer.

ODLAND A/S
FORSKALING OG STØYPING

4360 Varhaug - Telefon 51 31 57 11 – Mobil 909 86 620
E-post: odlandas@lyse.net

Vi utfører alt innen
landbruksbygg

Nybygg - påbygg - rehabilitering

Ta kontakt på telefon 991 57 987
oskar@skaarlandogreime.com

BYGGFIRMA
Skårland & Reime as
4362 Vigrestad
www.skaarlandogreime.com

Personalet i Rogaland Bondelag

Følgjande er i dag tilsett på fylkeskontoret i Rogaland Bondelag:
Olav Sande, organisasjonssjef
frå 1. april 2011. 100% stilling

Marianne Osmundsen , rådgjevar
frå 22. august 2011. 100% stilling

Signe Henriksen , førstekonsulent.
100% stilling

Målfrid Husebø, førstekonsulent
90% stilling

Organisasjonssjef Svein Helge Harbo slutta i stillinga 1. april. Fram til 1. oktober 2011 var han i 60% stilling.

Frå venstre: Signe Henriksen, Marianne Osmundsen, Målfrid Husebø og Olav Sande

Agronomkurs

Særheim – Helleland

Kompetanse, inspirasjon
og tru på framtida

Agronomutdanning på kveldstid over to eller flere år.
Ta dei faga som passer deg - når det passer deg.

Felles programfag

- **Plante- og husdyrproduksjon**
- **Gardsdrift**
- **Utmark og kulturlandskap**

Valfrie programfag

- **Økonomi og driftsleiing**
- **Traktor og maskin**

Meir info om programfaga på www.vlj.no

Krav til inntak:
Minst 19 år, minst ½ år praksis i landbruket

Undervisninga startar 23. august og skuleåret sluttar med eksamenar i mai/juni året etter.

Søknadsskjema finn du på www.vlj.no

For meir informasjon, ta kontakt.

Vinterlandbruksskulen på Jæren
Særheim
Postvegen 213
4353 KLEPP ST
Tlf. 51 79 94 00
E-post: **post@vlj.no**

Utdanning innen landbruk i matfylket Rogaland

Øksenvad vgs. tilbyr utdanning innen landbruk og gartnerinæring, heste– og hovslagerfag, anleggsgartner– og idrettsanleggsfag samt tilrettelagt undervisning. Alle retningene kan føre til studiekompetanse, agronom eller ulike fagbrev.

Søknadsfrist ordinære kurs: 1.mars

www.oksnevad.vgs.no

Leiarane i lokallaga

	Leiarane 2010/2011	Leiarane 2011/2012
81101 01 Eigersund	Sigmund Slettebø	Sigmund Slettebø
81101 02 Helleland	Terje Taule	Terje Taule
81102 01 Sandnes	Gunn Marit S. Svihus Finn Aarrestad	Gunn Marit S. Svihus
81102 02 Riska	Sigmund Svendsen	Sigmund Svendsen
81103 01 Stavanger	Torgeir Kinn	Torgeir Kinn
81106 01 Skåre	John Egil Frøystad	John Egil Frøystad
81111 01 Sokndal	Tron Skjefrås	Tron Skjefrås
81112 01 Lund	Øyvind Steinnes	Øyvind Steinnes
81114 01 Bjerkreim	Svein Roar Tengesdal	Svein Roald Tengesdal
81119 02 Nærbø	Ove Morten Sør-Reime	Glenn Midttun
81119 03 Varhaug	Ole Andreas Aarsland	Ole Andreas Aarsland
81119 04 Søre Hå	Bjørn Friestad	Bjørn Friestad
81120 01 Klepp	Jon Serigstad	Jon-Arild Anda
81120 02 Bore	Anne Skasheim	Jan Tore Refve
81120 03 Orre	Sigmund Wiig	Sigmund Wiig
81121 01 Time	Olav Aasland	Arne A. Berge
81122 01 Gjesdal	Kåre Søyland	Kåre Søyland
81124 01 Sola	Arnstein Røyneberg	Arnstein Røyneberg
81127 01 Randaberg	Kjell Ingar Bø	Helge Todnem
81129 01 Forsand	Inga Skretting	Inga Skretting
81130 01 Strand	Jarle Ravnås	Jarle Ravnås
81133 01 Hjelmeland	Jarle Mjølhus	Jarle Mjølhus
81134 01 Suldal	Ole Martin Eikeland	Ole Martin Eikeland
81135 01 Sauda	Ola Magnar Birkeland	Ola Magnar Birkeland
81141 01 Finnøy	Per Bergøy	Per Bergøy
81141 03 Fogn	Gerd Johanne Bø	Gerd Johanne Bøe
81141 04 Sjernarøy	Jon-Arne Vadla	Torgeir Aartun
81141 05 Ombo	Ann-Mari Lindanger	Ann-Mari Lindanger
81142 01 Rennesøy	Guttorm Gudmestad	Guttorm Gudmestad
81144 01 Kvitsøy	Anders Nordbø	Anders Nordbø
81145 01 Bokn	Jan Kåre Are	Torstein Alvestad
81146 01 Tysvær	Sven Ivar Dybdal	Svein Helge Høyvik
81149 01 Nord-Karmøy	Mats Einar Skeie	Mats Einar Skeie
81149 04 Sør-Karmøy	Kjell Arvid Sandhåland	
81151 01 Utsira	Bjarne Austrheim	Bjarne Austrheim
81154 01 Vikedal	Nils Bakkedal	Nils Bakkedal
81154 02 Sandeid	Magne Økland	Geir Olav Larsen
81154 03 Imsland	Bjarne Rønnevik	Bjarne Rønnevik
81154 04 Vats	Andreas Lundegård	Andreas Lundegård
81154 05 Skjold	Norleif Fjeldheim	Kjartan Kalstveit
81159 01 Ølen	Bård Arne Lunde	Bård Arne Lunde
81159 02 Bjoa	Ernst Grønnestad	Ernst Grønnestad
81159 03 Vikebygd	Jens Morten Koltveit	Jens Morten Koltveit

Rekneskapen 2011

Inntekter:	Budsjett 2011	Rekneskap 2011
Avgiftsfritt varesal		2 800,00
Andre kursinntekter		4 950,00
Årsmøtet, deltakaravgift a kr 900	66 000	68 400,00
Årsmøtet, refusjon frå andre		34 534,00
Leiarmøtet. deltakaravgift à kr 900	28 500	23 400,00
Aktive lokallagsmidlar		219 813,00
Aktive lokallagsmidlar overført neste år		-133 563,00
Tilskot frå NB - Unge bønder kurs	60 000	22 000,00
Annonseinntekter, årsmeldinga	50 000	45 300,00
Tilskot til vervearbeid frå NB	20 000	
Rammebevilgning frå Norges Bondelag	816 000	815 972,00
Rammetilskot Fylkesleiar	279 000	278 794,00
Opplæringsmidlar	117 000	116 961,00
Refusjon kontorteneste:		
RBK	65 000	65 000,00
RBU	15 000	15 000,00
Tilskot Samarbeidsrådet/sponsormidler	42 000	48 000,00
Støtte til Studieaktivitet	10 000	10 000,00
Overført fra Avsatte midler BSF		3 946,26
Tilskot frå LUF - Kokketur	10 000	17 000,00
Renteinntekter	20 000	17 230,66
Sum inntekter	**1 598 500**	**1 675 537,92**

Utgifter:	**Budsjett 2011**	**Rekneskap 2011**
Avgiftsfritt varekjøp		
Lønn og sosiale utgifter - 60% stilling	285 000	295 157,50
Rogaland Bondelag - styret	298 500	293 527,20
Fylkesleiar	279 000	278 794,00
RB sin del av fylkesleiars reisebudsjett	50 000	3 078,77
Servering møter/ driftskostnadar	65 000	61 921,21
Ymse møte	5 000	5 677,45
Utvala, daggodtgj., møte- og reiseutg.	50 000	72 867,63
Årsmøtet	195 000	239 063,71
Leiarmøta	90 000	68 700,50
Distriktsmøta	25 000	25 376,70
Aktive lokallagsmidlar		86 150,00
Opplæring	117 000	122 472,90
Unge bønder kurs	60 000	13 164,00
Årsmeldinga	45 000	55 875,00
Representasjon	6 000	7 851,62
Gebyr		1 027,00
Kostnader BSF	4 000	13 946,26
Kostnader "Kokketur"	24 000	15 450,00
Støtte til I-park, Biogass		15 000,00
Sum utgifter	**1 598 500**	**1 675 101,45**

Eigedelar:	**2011**
Bank pr. 31.12. 2011	854 259,83
Andeler Høgskulen Landbruk og Bygdenæring	5,00
Andeler Fagforum Mat og drikke	1,00
Andeler Nationen AS	1,00
	854 266,83

Eigenkapital og gjeld:	**2011**
Eigenkapital pr. 01.01.2011	469 800,92
Overskot 2011	436,47
Eigenkapital pr. 31.12. 2011	**470 237,39**
Avsatt til Studiearbeid (BSF)	172 892,72
Avsatt til Aktive lokallag	211 136,72
	854 266,83

Stavanger, 16. februar 2012

Arnstein Gilje
Per Inge Egeland
Stein Pettersen
Gette Eidesen
Sonja Herikstad Skårland
Liv H. Svendsen (RBK)

Medlemsoversikt

	Medlemstal 01.01.2011	Ut	Inn	Stopp ubetalt	Medlemstal 31.12.2011
Eigersund	77	6	6	1	77
Helleland	105	5	3	0	103
Sandnes	486	36	22	5	472
Riska	91	5	4	0	90
Stavanger	183	31	13	1	165
Skåre	27	1	5	0	31
Sokndal	41	0	4	0	45
Lund	91	6	5	1	90
Bjerkreim	360	5	10	0	365
Nærbø	336	15	5	3	326
Varhaug	261	16	11	5	256
Søre Hå	211	7	7	0	211
Klepp	185	14	10	1	181
Bore	105	5	2	4	102
Orre	143	4	9	0	148
Time	535	23	24	5	536
Gjesdal	304	14	12	1	302
Sola	258	20	15	1	253
Randaberg	173	10	4	2	167
Forsand	64	1	4	1	67
Strand	171	12	6	1	165
Hjelmeland	225	12	10	0	223
Suldal	268	18	12	2	262
Sauda	75	4	4	0	75
Finnøy	249	9	14	2	254
Fogn	51	0	1	0	52
Sjernarøy	68	3	4	0	69
Ombo	35	0	3	0	38
Rennesøy	250	18	11	1	243
Kvitsøy	11	0	0	0	11
Bokn	36	1	0	0	35
Tysvær	225	7	19	3	237
Karmøy	183	12	6	3	177
Utsira	1	0	1	0	2
Vikedal	60	0	2	0	62
Sandeid	90	1	0	0	89
Imsland	54	0	2	0	56
Vats	132	2	5	0	135
Skjold	132	7	5	2	130
Ølen	81	2	3	0	82
Bjoa	37	1	1	1	37
Vikebygd	35	1	2	0	36
	6505	**334**	**286**	**46**	**6457**

Notater

Står du framfor viktige valg for fremtiden?

TINE Strategi og Veivalg

Bonden som bedriftsleder må planlegge og lede virksomheten på lang sikt. **Strategiprosesser** dreier seg om å gjennomføre veivalg. Riktig retning vil sikre lønnsomhet på kort og lang sikt!

Sertifiserte rådgivere kan bistå med å
- Utforme mål
- Kartlegge muligheter
- Utvikle alternativer
- Vurdere og motivere til valg
- Støtte i gjennomføring

Tar du ikke valg selv, vil omgivelsene gjøre det for deg!

TINE Rådgiving

Kontakt TINE Rådgiver eller les mer på medlem.tine.no

NORGES BONDELAG

GJENSIDIGE

BENYTT DINE MEDLEMSFORDELER

Som medlem tilbys du unike personforsikringer tilpasset dine behov
– og du får tilbud om viktige sikkerhetsprodukter til lav pris.

Kontakt oss på 03100, se gjensidige.no/landbruk eller kom innom vårt kontor.

A20739-2/02.11/Foto: Jarild/Brakestad

SAMARBEIDSRÅDET

for landbruksorganisasjonane i Rogaland

Sandvikvegen 21 - Postboks 278 - 4002 Stavanger
Telefon 51 88 72 70 - Telefax 51 88 02 80

- Rogaland Bondelag
- Felleskjøpet Rogaland Agder
- Norsvin Rogaland
- TINE Meieriet Sør
- Nortura
- Høgskulen for landbruk og bygdenæringar
- Norske Potetindustrier Jæren
- Landteknikk
- Rekneskapslaga på Jæren og Dalane
- Rogaland Landbruksselskap
- Skogeigarlaget Vest
- Norsk Landbruks-rådgiving Rogaland
- Rogaland Fjørfelag
- Rogaland Pelsdyralslag
- Gartnerhallen
- SpareBank 1 SR-Bank
- Gjensidige

PRODUKSJON: BONDEVENNEN BA. TRYKK: KAI HANSEN AS.